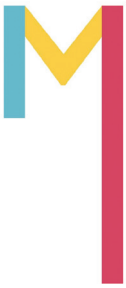
2. številka
2021/22
MLADIKA

kozarec je lahko na pol poln ali na pol prazen in ostale nebuloze

urednica: anja kocjančič
fotografinja: manca marinko

Virus, ki nas spremlja že dve leti, nam situacije, v katerih se znajdemo, napleta vse prej kot predvidljivo, kar od nas zahteva določeno mero fleksibilnosti, prilagodljivosti in čim bolj uspešno soočanje z novimi preizkušnjami, na katere pa bi morali gledati kot na izziv in ne problem. No, če bi bilo to tako simpl ...

Vsi smo že slišali noro obrabljene reke: »Kozarec je lahko na pol poln ali na pol prazen.«, »Kar se mora, ni težko.«, »Nobena juha se ne poje tako vroča, kot se skuha.« … Vsaj zadnje čase mi tale rekla dodobra kravžljajo živčke, sploh če so uporabljena v obliki dobronamernih nasvetov. Ker se z njimi težko poistovetim, če se navežem na svoje dojemanje sveta in svojo perspektivo, na to, kako se soočam z napori in s slabimi rezultati. Pač nisem goreč optimist, ki je vedno zmožen videti kozarec na pol poln, ki se ne ustraši izzivov in si venomer govori, da bo še vse dobro. Pa da ne bo pomote, res občudujem vse, ki jim je optimizem malo bolj v krvi ali pa so se ga uspešno priučili. Hkrati pa vem, da nas je veliko takih, ki nam to ni tako preprosto. Ni pa nemogoče. Če imamo željo, da nekaj na sebi spremenimo, smo tega zmožni. Se pa na koncu za spremembo odloči vsak sam.

Super je, če imamo ob sebi nekoga, ki nas spodbuja in nam nudi oporo, pa vendar smo na koncu za svoje vedenje in posledično počutje odgovorni izključno mi. Vedenje je še najlažje spremeniti, veliko težje se je soočiti z našimi zakoreninjenimi prepričanji, na katerih temeljijo tudi naše misli in čustva. Saj vem, sliši se res bedno, ne bom se pretvarjala, da si ne zatiskam oči pred takšnimi krutimi resnicami. A (žal) neizpodbitno drži. Tole bo verjetno smešno, ampak včasih dejansko deluje, če si z bodrilnim glasom rečeš: »Just do it.« In samo narediš. Nekaj, s čimer si odlašal že predolgo časa. Odpreš najbolj dolgočasen učbenik in se greš učit. Si končno pospraviš sobo, ki se je v pol leta spremenila v skladovnico. Si kupiš novo zaščitno steklo za preljubi telefonček in zamenjaš starega, razbitega, ki ti je neugledno kazil videz že par mesecev.

Ponosna sem, ker sem po kroničnem odlašanju napisala še eno uvodno besedo. Bodimo ponosni na majhne dosežke. Ker prav vsi odlašamo, pa imamo lahko do obveznosti, ki nas čakajo, povsem nevtralen odnos ali pa so nam, vsaj večinoma je tako, preprosto neljube. Zato začnimo z manjšimi nalogami, saj ko jih uspešno opravimo, lažje in hitreje začutimo motivacijo za naprej. To velja predvsem za stvari, do katerih čutimo močan odpor. Z malimi koraki naprej, one step at a time. Še sama ugotavljam, da občutim vsaj malo zadovoljstva, kljub vsej samokritiki, ki jo premorem, ko nekaj opravim. Eno je, ko si predstavljamo, kako bomo zlahka vložili trud in napor ter zadolžitev tudi opravili, drugo pa, ko se nečesa res lotimo. Če si zamislimo povprečnega dijaka, kako sedi za mizo in se uči, je največkrat namesto vajbanja ob lofi muzki in ustvarjanja miselnih vzorcev vse skupaj bolj podobno glasnemu vzdihovanju, mrščenju in katastrofičnemu mišljenju, da se bo na koncu, če nam pa to ne bo uspelo, zgodilo vse najslabše. A situacija je lahko boljša. Samo premikati se moramo naprej. In ne pozabimo na staro dobro jamranje – to, da lahko nekomu izpovemo svojo dušo, je zlata vredno. Za zelo razumljivega sogovornika se vsakič znova izkaže tudi Spotify.

Zaključila bom z Einsteinovim citatom: »Življenje je kot vožnja s kolesom. Da bi ohranil ravnotežje, se moraš premikati.«

mi, ledinci, in oni, profesorji

6 lucija kalaković / luka dolinar / hana batagelj / tomaž boh / marjeta čater timer / amadej petrle / lina škoda / oskar geržević / sandra uranič / rok štrubelj

kaj dogaja

12 ledinska čestitka

sredica

14 sobota – dan za srednješolski debatni turnir / tečaj čuječnosti / intervju s profesorjem tilnom šetino / belorusija / zakaj ledina? / organizacija oxfam / nova globalna kriza / intervju s tamio šeme / spet nazaj v šolo / rondo / kviz za profesorje / ljubezen in pregovori gredo z roko v roki / ki-ki-ri-kii, prihodnost sledi! / izjave profesorjev / zakulisje

dobri, boljši, ledinci

hana debeljak / lori sevšek 52

poezija

years from now / once familiar eyes / [brez naslova] 56

mladikin izbor

zara kostoski 60

mi, ledinci in oni, profesorji

novinarki: ajda osojnik in
iza mušič petkovič
fotografa: bor matko in manca marinko

lucija kalaković, 1. a

največja laž, ki si jo povedala
da ne maram Erena iz Attack on Titan

tvoj najljubši spomin na poletje
polnočni pogovori s prijateljico Mišo, medtem ko so ostali spali

tvoja kuharska specialiteta
pomfrit in piščančji medaljoni v obliki dinozavrov

če bi bila izmišljena oseba iz knjige, filma ali serije, bi bila ...
Kaz Brekker (Six of Crows) ali Nico di Angelo (Percy Jackson)

novoletna zaobljuba, za katero veš, da je ne boš uresničila
da ne govorim cel čas samo o Taylor Swift

citat
And perhaps it is the greater grief, after all, to be left on earth when another is gone. (Madeline Miller – The Song of Achilles)

hana batagelj, 2. c

največja laž, ki si jo povedala
jaz nikoli ne lažem

tvoj najljubši spomin na poletje
ko sem ubila komarja

tvoja kuharska specialiteta
toast

če bi bila izmišljena oseba iz knjige, filma ali serije, bi bila ...
Šrek

novoletna zaobljuba, za katero veš, da je ne boš uresničila
da ne bom ubila nobenega komarja

citat
Med tednom se uči, za vikend pa joki.

luka dolinar, 1. f

največja laž, ki si jo povedal
nisem pil, majkemi

tvoj najljubši spomin na poletje
igranje pingponga s prijatelji

tvoja kuharska specialiteta
šmorn

če bi bil izmišljena oseba iz knjige, filma ali serije, bi bil ...
Thomas Shelby (Peaky Blinders)

novoletna zaobljuba, za katero veš, da je ne boš uresničil
da se bom več učil

citat
Vsak je pameten na svoj način.

tomaž boh, 2. e

največja laž, ki si jo povedal
ne, ne, sej bom trezen

tvoj najljubši spomin na poletje
henganje ponoči na plaži

tvoja kuharska specialiteta
riž in piščanec

če bi bil izmišljena oseba iz knjige, filma ali serije, bi bil ...
Wonder woman

novoletna zaobljuba, za katero veš, da je ne boš uresničil
narediti letnik

citat
We have emm, Robert LewanGOALski. (Muller)

marjeta čater timer, 3. b

največja laž, ki si jo povedala
vem, kaj bom vzela na maturi

tvoj najljubši spomin na poletje
jungle speed

tvoja kuharska specialiteta
čevapčiči

če bi bila izmišljena oseba iz knjige, filma ali serije, bi bila ...
Trinity

novoletna zaobljuba, za katero veš, da je ne boš uresničila
probala bom suši

citat

That's what she said.

lina škoda, 4. a

največja laž, ki si jo izrekla
naj ostane skrivnost ;)

tvoj najljubši spomin na poletje
okoli naše jadrnice so plavali štirje delfini, nekaj minut kasneje pa se je v nas zaletela želva

tvoja kuharska specialiteta
cimetovi vaflji

če bi bila izmišljena oseba iz knjige, filma ali serije, bi bila ...
Kate Beckett iz serije Castle

novoletna zaobljuba, za katero veš, da je ne boš uresničila
da bom prej hodila spat

citat
Live a life you will remember.

amadej petrle, 3. e

največja laž, ki si jo izrekel

ne lažem

tvoj najljubši spomin na poletje

ko je nona spekla piškote

tvoja kuharska specialiteta

nudli iz merkatorja za 0,69 € z okusom piščanca (pikantni)

če bi bil izmišljena oseba iz knjige, filma ali serije, bi bil ...

Clancy iz Midnight Gospel

novoletna zaobljuba, za katero veš, da je ne boš uresničil

da se bom več učil

citat

Prvo pass pol pa prića.

oskar geržević, 4. g

največja laž, ki si jo izrekel
ful sem se učil za test

tvoj najljubši spomin na poletje
ko je frend na poti iz WC-ja zakomiral sredi kampa

tvoja kuharska specialiteta
kajzerica in dve rezini sira

če bi bil izmišljena oseba iz knjige, filma ali serije, bi bil ...

Darth plagueis the wise.

novoletna zaobljuba, za katero veš, da je ne boš uresničil
da bom začel šparat denar

citat
A bi fuge?

sandra uranič, ang

katero slavno osebo bi povabili na nedeljsko kosilo
Stephena Frya

najljubša hrana iz otroštva
čokolešnik

katerega predmeta v srednji šoli niste marali
ekonomije

najlepši spomin: osnovna šola, srednja šola ali fakulteta
fakulteta

tri lastnosti popolnega dijaka
verjame vase, pove tako, kot je, ne obupa

citat
If you gaze into the abyss, the abyss gazes into you. (Friedrich Nietzsche)

rok štrubelj, geo

katero slavno osebo bi povabili na nedeljsko kosilo
Natalie Dormer

najljubša hrana iz otroštva
kinder pingvin

katerega predmeta v srednji šoli niste marali
vse sem imel rad, mi je bila pa fizika španska vas

najlepši spomin: osnovna šola, srednja šola ali fakulteta
definitivno gimnazija

tri lastnosti popolnega dijaka
delaven, tih, angažiran

citat
Tudi to bo minilo.

ledinska čestitka

novinarka: neža črnila
fotografa: nika žnidaršič in
igor aleksandar bach

V ledinski tradiciji je, da pred novoletnimi prazniki izvedemo Ledinsko čestitko. In tako je bilo tudi tokrat. Božično-novoletno prireditev organizirajo profesorji v sodelovanju z dijaško skupnostjo, pri čemer so se znova izkazali in nam popestrili zadnji šolski dan leta 2021. Seveda je zaradi očitnih razlogov prireditev letos potekala preko prenosa v živo, izjema sta bila le dva oddelka, ki sta v predstavi uživala neposredno.

Ledinsko čestitko sta povezovala profesorja za športno vzgojo Tomaž Krače in Blanka Tomac. Gotovo nam je vsem v spominu ostal nadvse originalen ples profesorjev, ki ledince navdušuje že več generacij in je praktično tradicija. Bili smo priča različnim pevskim točkam ledinskih talentov, ki seveda nikoli ne razočarajo, največji uspeh pa je požela dramska točka, v kateri so profesorji zasedli šolske klopi in se prelevili v dijake. Ne smemo podcenjevati niti Sokolčic, ki so kljub vsem karantenam in izolacijam pripravile super točke in nas s svojim plesom navdušile. Za zaključek nam je zapel še novoustanovljeni šolski pevski zbor pod vodstvom profesorice Nataše Trdan Zager.

Čeprav smo prireditev spremljali preko zaslonov, je bilo dobro vzdušje čutiti v vsakem kotičku šole. Preplavilo je hodnike in nas popolnoma prevzelo.

sobota – dan za srednješolski debatni turnir

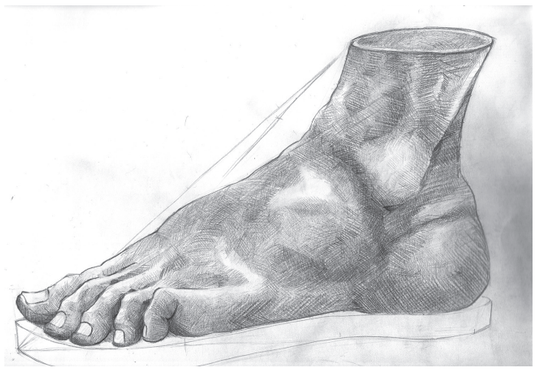
novinarka: anaisa sterle laignel
ilustratorka: lian klančnik povirk

Debatni turnir je govorniško tekmovanje, katerega bistvo je prepričljivo in konstruirano predstavljanje argumentov za zmago. V tej obliki tekmovanja je standardna ekipa sestavljena iz treh govorcev, ki si razdelijo štiri govore. Osrednja točka posamezne debate je debatna trditev, ekipe jo zanikajo ali podprejo. Tako se izoblikujeta propozicija (pozitivno stališče) in opozicija (negativno stališče). Če je trditev znana pred turnirjem, mora biti ekipa pripravljena na obe vlogi (tako zanikanje kot potrditev trditve), saj ekipi vloge v debati po prvem krogu zamenjata. Trditev je lahko tudi improvizacijska (v žargonu impromptu), ta je razkrita šele na turnirju.

Turnirji se običajno začnejo ob 10. uri, lahko pa tudi prej, če je treba popraviti kakšne luknje v argumentih. Zaradi situacije s korono se odvijajo v Zoomu. Resda to onemogoča fizični govorniški pristop, ima pa tudi dobre plati, recimo več udobja. (Čeprav mislim, da bi bili vsi raje v živo, saj se mi zdi energično govorjenje na ekranu včasih podobno pridiganju steni).

Najprej se tekmovalce razvrsti proti nasprotnikom, po sodniškem pogovoru, tekmovalci mu ne prisostvujemo, pa se začnejo debate. Januarska trditev je bila: Ta zbor obžaluje dojemanje demokracije kot edine legitimne oblike vladavine. Tema je bila zanimiva, omogočala je dobre argumente na obeh straneh, s svojo kontroverznostjo pa je podžgala veliko gorečih besednih izmenjav.

Po dveh debatah je na vrsti kosilo, potem pa sledi napoved impromptu trditve. Pri tovrstnih trditvah ima ekipa eno uro časa, da brez uporabe interneta (čeprav se včasih najde kdo, ki ima presenetljivo natančne statistike) sestavi argumente in načrtuje govore. To je precej zabaven del turnirja, saj ravno takrat slišiš najbolj edinstvene predpostavke in uvidiš kreativnost, ki je potrebna za dober govor. Po odločilnemu krogu sledi razglasitev finalistov. Če si med njimi, te čaka še nekaj dela, če pa nisi, je čas, da uživaš v nastopih drugih.

tečaj čuječnosti

novinarka: anja kocjančič

Na šoli je od četrtka, 11. 11. 2021, do sredine januarja potekal osemtedenski program čuječnosti, ki ga je vodila profesorica Lidija Srša. Na vsakem od osmih srečanj smo spoznali novo vajo za izvajanje čuječnosti, o kateri smo se na koncu pogovorili in predstavili svoje misli, občutke, opažanja. Vajo smo do naslednjega srečanja poskusili izvajati tudi sami doma in si nato izmenjali mnenja o tem, kako nam je uspevalo. Zdi se mi pomembno izpostaviti, da se je v majhni skupini udeležencev oblikoval varen, zaupen prostor, v katerem je lahko vsak povedal toliko, kot je sam želel, in ni bilo občutiti obsojanja.

Pri čuječnosti gre pravzaprav za izvajanje različnih vrst meditacije, od osredotočanja na dih in body scana do vizualizacije in vaje ljubeče naklonjenosti. Seveda ni treba, da se preleviš v budističnega meniha. Cilj, ki se je oblikoval skozi delavnice, je bil predvsem, kako čuječnost prenesti v svoj vsakdan in biti bolj v stiku s svojim doživljanjem okolice in samega sebe. Kako se npr. lahko na polno posvetiš umivanju zob in končno ugotoviš, kakšen vonj ima ta slavna zobna pasta, ki jo uporabljaš že leta, in kako lahko med tuširanjem zares občutiš kapljice vode, ki tečejo po hrbtu. Okej, ne bomo se spuščali v podrobnosti …

Lina, ki se je udeležila delavnice, opaža, da stres zdaj premaguje enostavneje in se z njim sooča drugače kot pred nekaj meseci. »Boljša povezanost s sabo mi je odprla oči in spremenila pogled na medosebne odnose. Vaje, ki smo jih izvajale, so bile enostavne in kratke, predvsem pa raznolike in so se osredotočale tako na telo kot tudi um.«

Tjaša pa se je tečaja čuječnosti udeležila, ker se ji je zdel zanimiv način zmanjšanja stresa in je v njem videla možnost, da se nauči nekaj novega. »Tekom tečaja sem opazila, da mi je uspelo postopoma bolj nadzorovati in zmanjšati stres zaradi šolskih obveznosti in stres na sploh. Čeprav se podobnih dejavnosti zelo redko udeležim, mi je bil tečaj zelo všeč in ga toplo priporočam.«

Ideja je, da izvajanje čuječih vaj preide v rutino, kar je lahko izredno težko. Seveda se vsak posameznik po svoje sooča s stresom, nekaterim veliko bolj pomagajo hoja, tek v naravi ali karkoli drugega, če to znajo izvajati na čuječ način. A kakorkoli obrnemo, skrb za duševno zdravje je kul. Ni pa enostavno kar tako doseči kakšne konkretne spremembe pri že dolgo ustaljenih navadah, ki morda niso najboljše, in pri izboljšanju svojega počutja. Lina zato tečaj priporoča »vsakomur, ki je v življenju nezadovoljen in bi si želel doseči napredek na področju osebnostne rasti ali pa se samo umiriti v hitrem tempu življenja«. Dovolimo si vsaj dati priložnost in poskusimo poskrbeti zase, kot to počnemo za druge. Trenutno že poteka druga skupina tečaja.

intervju s profesorjem tilnom šetino

novinarki: anaisa sterle laignel
in lunja gabrič bronič
fotografinja: ajda vodnjov

Z letošnjim šolskim letom je Tilen Šetina okrepil matematične profesorske vrste. Statistika in obrestni račun ga pustita hladnega kot špricar, matematično srce mu zaigra ob snovi v četrtem letniku. Prepričan je, da matematika nobenega dijaka ne pusti ravnodušnega: ali jo obožuješ ali pa ti gre na živce. Profesor Šetina se odlično znajde s francoščino, angleščine pa mu raje ne omenjajte.

Od kod prihajate?

Doma sem čisto blizu, malo stran od mestne hiše, tako da imam s kolesom dve do tri minute do šole. Iz postelje prilezem ob 6.45, če imam prvo uro, nič prej.

Katero srednjo šolo ste obiskovali in kakšni ste bili v srednješolskih letih?

Ha, ha, ha, najbolj provokativno vprašanje, kar jih je. Hodil sem na konkurenco, na Poljane, ker je bila najbližje. Z izbiro sem kiksnil, saj je totalno jezikovna šola, kar mi ni bilo pisano na kožo. Ta diskrepanca med mojimi interesi in usmeritvijo šole je povzročila, da sem en letnik ponavljal.

Nekoč ste omenili, da ste naredili maturo iz francoščine. Kako vam je uspelo zvoziti francoščino, ki je za večino težji jezik kot angleščina?

Francoščina ima zelo matematično jezikovno strukturo, in če jo dojemaš na matematičen način, jo je enostavno razumeti kot celoto. Drugi letnik sem ponavljal zaradi angleščine. Bil sem precej uporniški in za jesenski rok popravnih se nisem nič učil. Profesorica mi je dala enak izpit kot na prejšnjem roku, pisal pa sem ga 6 % slabše, tako da je jesenski izpit pokazal, koliko sem v mesecu in pol pozabil. Novi sošolci so me gledali blazno čudno, ker sem imel pri angleščini same cveke, pri francoščini pa same petke. Mislili so, da se iz vsega skupaj delam norca. Bil sem uganka za svetovalne delavce, saj niso vedeli, kaj narediti z mano. Na koncu sem bil zlati maturant, namesto angleščine sem vzel francoščino in dosegel osem točk. Mislim, da se me še zdaj marsikdo na Poljanah spomni po tem, da sem ponavljal letnik, na koncu pa bil zlati maturant. Na to sem še zmeraj malo ponosen.

Na šoli ste od letošnjega šolskega leta. Je to vaša prva zaposlitev?

Ne, to je že moje deseto leto v šolstvu.

Kako ste preživeli prvi dan na Ledini?

Na svoj prvi dan na Ledini sem imel razgovor pri ravnatelju. Zelo sem si želel dobiti to službo. Z avtom sem se pripeljal iz Črnomlja, kjer sem bil takrat zaposlen, in parkiral kak kilometer stran od Ledine v svoji garaži. Pripravljalo se je k nevihti, jaz pa nisem imel dežnika in me je bilo kar strah, kakšen vtis bom naredil, če bom prišel na razgovor, z mene pa bo vse teklo. K sreči tistih pet minut ni deževalo.

Kako se pripravljate na pouk?

Vsebinsko se kaj dosti po toliko letih ni treba. Ko si deseto leto v tem, imaš načeloma v glavi, kako boš kaj naredil, sproti se prilagajaš, svoje stvari imaš izdelane. Ko pa si

učitelj šele prvo, drugo leto, greš veliko bolj strogo po svojih pripravah, po tistih listih, s katerimi vidite, da pridem v razred. Zdaj so to samo oporne točke, marsikaj si tudi sproti izmislim in kakšna stvar se pokaže kot dobra. Priprave naredim bolj na miselnem nivoju. Na tej šoli je fino to, da nisem edini matematik, kot je bilo to v Črnomlju. Tukaj nas je sedem in kakšna ideja pade sproti, kakšno stvar predebatiramo, tako da so priprave načeloma zelo spontane in temeljijo bolj na dobrih idejah.

Imate kdaj tremo, preden vstopite v razred?

Ko sem bil prvič v življenju sam v razredu, vem, da sem se grozno tresel, bilo je obupno, ampak seveda sem se trudil, da tega ne bi pokazal. Pred prvimi urami na Ledini sem imel malo rešpekta pred novim okoljem, ampak ko sem v razredu začel govoriti, ko se je vzpostavilo dobro vzdušje, je vse steklo samo po sebi, tako da o tremi dejansko ne morem govoriti.

Katera snov pri matematiki vam je najbolj pri srcu in katera vam res ni všeč?

Dejansko sta dve, pri katerih potrpim skupaj z vami, da pridemo čez. Ena je konec prvega letnika ali na začetku drugega, to je statistika; je na tako opisnem nivoju, tako nematematično zastavljena, da me res ne pritegne. V četrtem letniku pa pride na vrsto obrestni račun. To je »kao« uporabna matematika, ampak me ne prepriča preveč. Tisto razložim, se skupaj naučimo, potem pa gremo dalje, kakega osebnega žara pa verjetno ne kažem. Najbolj všeč pa mi je večina stvari v četrtem letniku, ko se začnejo matematični pojmi najlepše in bolj celostno povezovati: odvodi, integrali pa tudi vrednostni račun.

Katero snov pa najraje poučujete?

Ja, to pa ni vedno isto. Dosti je odvisno od tega, kaj se v razredu pokaže kot najboljše, in od tega, kako vi to dojemate. Lepo je poučevati nekaj, kar naleti na pozitiven odziv, in to je v resnici lahko katerakoli snov. Odvisno je tudi od oddelka. To je ravno tisto, kar si zunanji opazovalci učiteljskega poklica težko predstavljajo. Mislijo, da vsako leto isto razlagamo. Ja, vsebinsko res, ampak vtis pa ni vedno enak, ker so dijaki drugi in je zato situacija vsakič malce drugačna. To je eden izmed čarov učiteljskega poklica.

Kdaj ste vedeli, da želite poučevati matematiko? Ali ste jo imeli vedno radi? Kaj vas je navdušilo zanjo?

V četrtem letniku sem razmišljal, ali naj študiram matematiko ali francoščino, ampak pri vsaki izbiri sem imel zadržek. Pri francoščini me je zanimal samo jezik, torej slovnica, struktura, književnost me žal ni pritegnila. Profesorico francoščine sem vprašal, ali je možno na Filozofski fakulteti študirati samo jezik brez književnosti, in je bila zgrožena: »NE! KAJ TAKEGA!?« In sem si rekel: Okej, francoščino črtamo. Nato sem vprašal še profesorico za matematiko, ali je na Fakulteti za matematiko in fiziko slučajno kakšen

obvezen predmet angleščina. In je rekla: »Ne, ne, ni, Tilen, kar vpiši se.« Takrat je bila odločitev sprejeta. Matematika mi je bila vso osnovno in srednjo šolo ves čas pri srcu.

Ali bi poleg matematike želeli poučevati še kaj?

Ja, bo presenetljiv odgovor. En predmet mi je še posebej blizu. To je filozofija, ker je po mojem mnenju matematika veja filozofije. Ena najlepših izkušenj je bila, ko sem bil na

prejšnji šoli v razredu s filozofinjo in sva skupaj sestavila timsko uro Matematika je veja filozofije in sem se za eno uro malo prelevil v filozofa. V resnici mi je filozofija bolj všeč kot na primer fizika, kar bi lahko kdo pričakoval od matematika, ali pa francoščina, kot je morda vtis na podlagi tega pogovora.

Se vam zdi, da ima matematika med slovenskimi srednješolci pozitiven sloves?

Verjetno je najbolj pričakovan odgovor »ne«, mar ne? Da je matematika tisto, kar uničuje življenja, tisto, zaradi česar ima največ ljudi travme. Saj mogoče je to res, ampak jaz mislim drugače. Najbrž je to eden tistih predmetov, ki nikogar ne pustijo hladnega. Matematika v vsakomer sproži močna občutja: ali te totalno potegne ali pa ti gre tako ali drugače na živce. Njena prva »težava« je, da je je veliko – štiri ure na teden in ste kar naprej v tej matematiki. Druga »težava« pa je, da vsebinsko izstopa, v veliki meri se je ne moreš naučiti na pamet kot morda kakšen drug predmet. Zdi se mi, da ima o matematiki vsak močno stališče, ki pa ni nujno negativno. Eden lepših delov učiteljskega poklica je, ko nekdo, ki mu matematika ne gre, dobi dobro oceno, včasih je to samo dve ali pa štiri, pet. Ti pozitivni občutki, ki jih človek doživi, ko doseže nekaj, kar se mu zdi zahtevno, so neprecenljivi. Ni lepšega kot videti nekoga, ki končno dobi pozitivno oceno in zakriči od navdušenja. Pri matematiki so ta občutja v povprečju intenzivnejša kot pri drugih predmetih.

Bi želeli v učnem načrtu kakšno stvar spremeniti?

Ja, kakšno poglavje bi črtal, da bi imeli več časa in bi šli pri kakšni snovi bolj v globino, naredili vajo več. Ali pa, da bi imeli kakšno uro matematike na teden več. Zdi se mi prenatrpano.

Katero znanje oz. spretnost se vam zdi najpomembneje prenesti dijakom? Ni nujno, da je iz matematike. Kaj se vam zdi pomembno pri poučevanju?

Matematika se mi zdi kot pisanje spisa pri slovenščini. Je univerzalen jezik. Bolj kot to, da znamo rešiti določene tipe nalog, rešiti enačbe, okrajšati ulomke itd., je poanta tega predmeta v urjenju matematičnega mišljenja, navajanju na analitično razmišljanje, reševanje problemov pa tudi na natančno izražanje, da ločimo med rahlimi niansami v pomenu, da korektno prikažemo pot do rezultata, ki je pomembnejša kot sam rezultat. Tu pride matematično znanje bodočemu intelektualcu prav. Je sredstvo za doseganje nečesa drugega, ne pa sama sebi namen.

Kako globoko je matematika povezana z vašim pogledom na svet?

Dejansko v veliki meri. Na zadeve pogosto gledam zelo »matematično«. V vsakdanjem življenju me marsikdo postrani gleda, a na faksu so nas vzgojili, da se izražamo blazno natančno in smo zelo občutljivi na pomenske odtenke. Tega sploh ne morem izklopiti.

Zakaj dajejo matematiki toliko na estetiko, torej, da je nek zapis videti lepo?

Zame je matematika, poleg veje filozofije, tudi vrsta umetnosti. Žal se ne čutim umetnika, umetniki so tisti, ki tvorijo nove izreke, ki jih dokažejo. Jaz sem nekdo, ki zna to interpretirati, ki jo zna občudovati.

Kaj je tisto, kar naredi enačbo lepo?

Rekel bi, da je to stvar osebne percepcije. Zakaj je Mona Liza, recimo, znana kot vrhunec estetike? Očesu je prijetna. Ko možgani to procesirajo, nam to da nek občutek lepote. Zakaj je nekomu nekdo všeč? Saj lahko razlagaš, ker je tak in tak, ker se nasmejčka in tako naprej. V resnici pa se nekomu drugemu ne zdi privlačen. To je v bistvu stvar osebne zaznave, občutij, ki jih možgani interpretirajo. Na to, da ti je neka enačba všeč, smo nekateri dovzetni, drugim pač nobena ni všeč. Drugačno pa je vprašanje, kaj je tisto, kar povzroči estetiko v matematiki. Načeloma je to neka stvar, ki v sebi skriva zelo veliko matematične vsebine, morda celo komplicirane, prikazana pa je na estetsko domiseln, enostaven način. Tedaj ti je to preprosto všeč oziroma občuduješ tistega, ki je to izpeljal. Ko vidiš končano enačbo, ki je izpeljana iz nečesa veliko bolj kompliciranega, čutiš mojstrovino v delu tega, ki mu je to uspelo ugotoviti in dokazati.

Kako se počutite, ko so dijaki povsem brez energije, in kaj storite, da jih vzpodbudite k delu?

Počutim se slabše, kot če ne bi bili taki, ker je pouk dvosmeren odnos. Če je to samo kakšna ura, potem ni tako grozno, ne moreš nič storiti; če pa je tako vedno, je treba neko dejavnost intenzivirati. Na primer začnete hoditi pred tablo ali pa vam dam naloge, ki jih rešujete sami.

Kaj radi počnete v prostem času, imate morda kakšne hobije?

Imam precej nenavaden hobi: zanimajo me vlaki. Predvsem so mi všeč starodobni vlaki, ki še vedno vozijo v rednem železniškem prometu. Občutim precej nelagodja, ko vidim, da jih počasi menjajo z modernejšimi vozili. Marsikatero popoldne po šoli ali pa celo zjutraj, včasih sredi noči, pred poukom se grem vozit z vlakom ali pa jih fotografiram. Zgodilo se je že, da sem šel ob treh ponoči v Kočevje ali proti Sevnici, potem pa prišel v učilnico. Na začetku je bilo malo naporno, a če ti je neka stvar všeč in nekaj rad počneš, potem bo tvoja energija zdržala; no, vsaj dokler ne prideš domov, potem je pa počasi konec. Železniška fotografija je sama po sebi precej zahteven hobi, saj sta organizacija oz. planiranje, kdaj bo želeni vlak na določenem kraju, kdaj bo tam prava svetloba in kdaj bom ob pravem času uspel priti tja, vse prej kot enostavna. Ne fotografiram pa le vlakov, pritegnilo me je tudi portretiranje.

Pa ste kdaj poskusili tudi portretiranje v drugih umetnostnih medijih?

Uf, joj, to pa ne, slikar pa ne bi bil. Narisati kakšen graf, pravokotnik ali vektor, to že gre, ampak izven matematike pa ne ravno.

Katere vrste umetnosti so vam blizu?

Razumem vse zgražanje, ki ga bodo bralci ob tem doživeli, ampak kar se tiče knjig, berem le strokovno literaturo, saj od mature nisem odprl nobene leposlovne. Rad pa hodim v gledališče, tovrstna umetnost me pritegne, mogoče zato, ker je v živo, mogoče pa zato, ker sem v srednji šoli tudi sam igral v gledališču. Najraje imam muzikal in dramo, včasih pa se prileže tudi komedija.

Ste imeli morda kakšnega vzornika?

Kakšnega mnenjskega guruja ne, so pa nekateri profesorji na fakulteti name naredili tak vtis, da zavestno ali pa nezavedno počnem nekatere stvari enako kot oni. Bivši maturanti, ki so šli na fakulteto za matematiko, mi včasih rečejo: »Tole pa počneš čisto enako kot ta in ta profesor na faksu.« Kak nezaveden vzornik se mogoče celo je pojavil, ampak bolj v predavateljskem smislu, v pogledu na svet pa ne. Ni se mi še zgodilo, da bi me kdo s svojo prezenco tako prevzel.

Kako se vam zdi na Ledini?

O, dobro vprašanje! Tak zelo open-minded duh se mi zdi, vzdušje, ki kar samo po sebi spodbuja k svobodnemu razmišljanju, odprtosti, ki te hočeš nočeš, pa v bistvu hočeš, potegne noter. To se mi zdi izjemno pozitivno. V primerjavi z mojo prejšnjo šolo je tega bistveno več in se prav zaradi tega počutim dobro. Upam, da kaj podobnega občutite tudi dijaki. Pa sodelavci so res super.

Kaj bi radi sporočili ledincem?

V življenju je zelo dobro, da ima človek fokus, da ve, kaj hoče. Zelo srečen je lahko tisti, ki si zna odgovoriti na vprašanje: Kaj je smisel življenja? Jaz sem si odgovoril, pa je odgovor v bistvu precej dolgočasen, na prvi pogled mogoče celo grob. Skratka, zdi se mi, da je v življenju treba poskrbeti za čim več lastnih užitkov, lepih trenutkov in tistega, kar nas osrečuje. Kar pa ni tako zelo egoistično, kot morda zveni. Lahko nas npr. osreči, ko je z nami srečen še kdo, če svojo srečo delimo, lahko sami poskrbimo za srečo drugega – saj je ravno to tisto, kar osreči tudi nas. Po mojem prepričanju vse to sicer počnemo zgolj zaradi lastnih dobrih občutkov, s čimer pa ni nič narobe, saj gre dejansko za simbiozo čustvenega ugodja dveh ali več ljudi. V družbi pa so tudi posamezniki, ki zadovoljstvo iščejo v drugačnih dejanjih – takih se je dobro kar najbolj ogibati. In delovati v smeri, da sami nismo taki.

belorusija

novinar: jakob grbac

Sredi gozda poteka bodeča žica, ki označuje mejo med Poljsko in Belorusijo. Pred njo se gnete več tisoč obupanih migrantov. Nekateri se trudijo prebiti čez mejo z rezalniki žice, spet drugi poskušajo uničiti ograjo z metanjem hlodov. Poljske specialne enote odgovorijo s solzivcem in množica se umakne nazaj v Belorusijo. Tam jih pričakajo beloruski vojaki, ki jih z opozorilnimi streli spet naženejo proti bodeči žici. Prestrašeni ljudje so ujeti na nikogaršnji zemlji, ne morejo ne naprej, ne nazaj. Ampak zakaj? Migranti v Evropo običajno poskušajo priti čez Sredozemsko morje do južnih držav Evropske unije. Kako je torej mogoče, da se je na tisoče migrantov iz Bližnjega vzhoda znašlo na ledeno mrzli vzhodni meji Evropske unije? Da bi razumeli, kako in zakaj, si moramo natančneje ogledati notranjepolitično dogajanje v Belorusiji in odnos te države z Evropsko unijo.

Belorusijo že od leta 1994 vodi predsednik Aleksander Lukašenko. Pogosto se zanj uporablja oznaka »zadnji evropski diktator«, a je ta naziv nekoliko netočen. Uradno je Belorusija namreč predsedniška republika, državljani pa na volitvah izbirajo predsednika in volijo parlament. Kljub temu da je večina politične moči skoncentrirana v njegovi funkciji predsednika, Lukašenko tehnično gledano ni diktator. Po drugi strani na evropskem kontinentu ne manjka Lukašenku podobnih samodržcev, od Putina v Rusiji do Erdogana v Turčiji. Tako Lukašenko ni edini evropski »diktator«, pravzaprav niti ni pravi diktator, pač pa bolj avtoritarni predsednik. Nesporno namreč je, da vlada s trdo roko in vodi okrutni režim, ki pogosto krši človekove pravice in svoboščine beloruskih državljanov. Navsezadnje je Belorusija zadnja evropska država, ki še izvaja smrtno kazen, zato kot edina država v Evropi ni članica Sveta Evrope, mednarodne organizacije, posvečene varstvu človekovih pravic.

Leta 2020 so v Belorusiji potekale volitve, na katerih je Lukašenko razglasil zmago. Po uradnih rezultatih naj bi prejel več kot 80 % glasov. Kot v preteklosti pa se je tudi na tokratnih volitvah pojavilo veliko dvomov o pravičnosti in legitimnosti volitev. Opozicija je Lukašenka obtožila volilne goljufije in prirejanja rezultatov. Prišlo je do množičnih demonstracij v mestih. Tudi delavci v tovarnah so se obrnili proti Lukašenku in nekateri so začeli stavkati. Režim je na kritike odgovoril s silo in policija je brutalno zatrla proteste. Na ulicah so pretepali protestnike, aretirali so več tisoč ljudi, štirje so v izgredih umrli. Voditeljica opozicije in predsednikova protikandidatka Svetlana Tihanovska je bila skupaj z otrokoma primorana zbežati v sosednjo Litvo. Za kandidaturo se je odločila po aretaciji svojega moža, ki je pred tem veljal za resnega tekmeca Lukašenku. Po volitvah je postala prvi obraz upora proti režimu. Zdaj potuje po svetu in zbira podporo za belorusko opozicijo. Lansko jesen je bila tudi v Sloveniji, saj se je udeležila mednarodne konference Blejski strateški forum. Lukašenko je protestnike označil za ovce, za nemire pa okrivil vmešavanje tujih (zahodnih) sil, ki naj bi zaradi lastnih interesov želele destabilizirati njegovo državo. Belorusija je namreč tesna zaveznica Rusije, Lukašenko pa zaveznik ruskega predsednika Putina. Evropska unija se je bila zaradi volilne prevare in nasilja nad protestniki prisiljena odzvati. Uvedla je sankcije, ki so bile usmerjene predvsem na posameznike znotraj Lukašenkovega režima in ne na državo na splošno, in sicer zaradi skrbi, da bi v primeru sankcij proti beloruskemu gospodarstvu najbolj trpeli navadni ljudje. Sankcije pa niso ustavile nevarnega početja režima.

23. maja 2021 je potniško letalo družbe Ryanair poletelo iz Aten. Na letu je bil tudi beloruski novinar in aktivist Roman Protasevič, namenjen je bil v litovsko glavno mesto Vilno. Ko je letalo vstopilo v beloruski zračni prostor, so oblasti obvestile pilota o domnevni bombni grožnji. Letalo je bilo preusmerjeno in prisiljeno pristati na letališču v Minsku. Tam so beloruski organi Protaseviča aretirali z utemeljitvijo, da je na seznamu posameznikov, vpletenih v teroristične dejavnosti. Preiskali so tudi vso prtljago in sporočili, da na krovu niso našli nobene bombe. Protaseviča so zaprli in po vsej verjetnosti mučili. Čez nekaj dni se je pojavil v intervjuju na televiziji, kjer je priznal načrtovanje nemirov in se pokesal za svoja dejanja. Mednarodna javnost je bila ogorčena. Dejanje beloruskih oblasti so označili za državno piratstvo, terorizem in kršitev mednarodnega prava. Mednarodna organizacija za civilno letalstvo je odprla preiskavo in ugotovila, da je bila bombna grožnja namerno lažna, a da je zaradi pomanjkanja dokazov ne morejo prepisati nobenemu posamezniku ali državi. Evropska unija in ostale zahodne zaveznice so zaradi incidenta sprožile ostrejši paket ekonomskih sankcij proti beloruskemu režimu. Te so vključevale prepoved potovanj in zamrznitev sredstev podpornikov beloruske vlade ter beloruskih državnih podjetij. Prav tako so omejili oz. prepovedali uvoz blaga, surovin in tehnologije v Belorusijo. Evropska agencija za varnost v letalstvu je evropskim letalskim prevoznikom zaradi varnostnih razlogov izdala prepoved leta nad beloruskim zračnim prostorom.

Nove sankcije so močno udarile Belorusijo in jezile Lukašenka, ki se je odločil, da bo v političnem boju z Evropsko unijo izkoristil migrante za hibridno orožje. Belorusija je zato začela ponujati turistične vizume na Bližnjem vzhodu in v Minsk je prispelo na tisoče migrantov. Beloruske oblasti so migrante nato namenoma pripeljale na mejo z državami Evropske unije. Poljska, Litva in Latvija so razglasile izredne razmere in na meji postavile ograjo z bodečo žico. Konservativna poljska vlada, ki jo vodi protimigrantska stranka Zakon in pravičnost, je na mejo poslala specialne enote, ki so migrantom s solzivcem in z vodnim topom preprečevale prečkanje. Na drugi strani beloruske sile migrantom niso dovolili vrnitve v Minsk, saj so jim preklicali turistične vize. Zato se je beloruska umetno proizvedena migrantska kriza kmalu spremenila v resno humanitarno katastrofo in politično nočno moro obenem. Ljudje so bili sredi zime ujeti v gozdu, brez hrane, vode in strehe nad glavo. Belorusija je igrala umazani igro in izkoriščala migrante, Poljska pa ni upoštevala prava Evropske unije, ki prepoveduje kolektivne izgone in zagotavlja minimalne pravice za osebe, ki so prestrežene pri nezakonitem prečkanju meje.

Ni prvič, da je evropski avtokrat z migranti izsiljeval Evropsko unijo. Po prvotnem migrantskem valu leta 2015 je Evropska unija sklenila dogovor s Turčijo, po katerem je Turčija v zameno za plačilo zadrževala migrante. Z leti je turški predsednik Erdogan spoznal, da lahko izsiljuje Evropsko unijo z izpustitvijo migrantov, zato da doseže svoje cilje. To je poskusil tudi Lukašenko, ki je želel, da Evropska unija prekliče sankcije, a tokrat ni bil uspešen. Unija je pritisnila na letalske družbe in ustavila množične lete na relaciji med Bližnjim vzhodom in Minskom, Poljska pa je januarja celo začela graditi trajni zid na meji z Belorusijo, saj države Evropske unije niso pripravljene sprejeti beguncev.

Jakob Grbac je bivši ledinec, zdaj študent mednarodnih odnosov.

zakaj ledina?

novinarka: iza mušič petkovič
fotograf: haruki saito

Živijo, sem Iza in obiskujem prvi letnik. Zakaj sem izbrala Ledino in kakšna je bila moja izkušnja? Morda bo spodnji zapis komu v pomoč pri izbiri gimnazije.

Dolgo se nisem mogla odločiti, kam bi šla po osnovni šoli. In ravno zaradi tega, ker nisem vedela, kaj bi lahko počela v bližnji prihodnosti, sem se odločila za gimnazijo. Do informativnih dni v 9. razredu nisem vedela, da bom na koncu pristala na Ledini. Te odločitve nikakor ne obžalujem. Tudi sama, kot verjetno veliko bodočih gimnazijcev, sem se odločala med velikimi gimnazijami, kot so Vič, Poljane, Bežigrad …

Za Ledino me je prepričalo ledinsko vzdušje. Verjetno se sliši malo pocukrano, ampak je res. Na žalost sem se informativnega dneva lahko udeležila samo preko Zooma, a razlika med Ledino in ostalimi gimnazijami se mi je zdela očitna. K moji odločitvi je malo pripomoglo tudi to, da se je na Ledino vpisala moja prijateljica. Spomnim se sicer, da so nam v osnovni šoli pogosto govorili, naj to, kam gredo naši prijatelji, ne bo merilo tudi za nas, ampak mislim, da to ni tak problem, sploh ko gre za vpis na gimnazijo, učni načrt je namreč na vseh enak.

Če sem iskrena, sem se prva dva tedna pogosto spraševala, ali sem se odločila prav. Stvari so se odvijale hitreje in snov je bila zahtevnejša, kot sem je bila navajena iz osnovne šole. Profesorji, ki nas poučujejo, med poukom skrbijo za sproščeno vzdušje, so razumljivi in prilagodljivi. Ko sem se počasi navadila na zgodnje vstajanje in se sprijaznila z dejstvom, da se bom morala začeti več učiti, mi je steklo.
Ugotovila sem, da so nas v osnovni šoli kar malo strašili glede nekaterih stvari, ki sploh ne držijo. Recimo: »Noben profesor vam ne bo več narekoval, kaj si jih morate zapisati.« – »Profesorji se vam ne bodo več prilagajali.« – »Ne boste imeli več powerpointov.« In tako naprej. Res je sicer, da nekateri profesorji nimajo powerpointov ali pa imajo na njih samo slike, a ti po navadi napišejo glavne podatke na tablo in vedno ponovijo snov, če jih prosimo. Če pa si česa slučajno ne zapišeš, si je verjetno že kdo drug iz tvojega razreda. Vsaj iz mojih izkušenj so sošolci prijazni in pripravljeni pomagati. Če ti kakšna snov res ne gre, lahko za pomoč prosiš tutorje, ampak več o tem si lahko prebereš na spletni strani: tutorstvo.ledina.si. Redno delo in učenje se januarja in junija poplačata, saj so takrat samo popravljalni roki, kar pomeni, da dobiš drugo (ali pa tretjo) priložnost, če se ti je pri kakšnem testu kaj ponesrečilo.

Ledina ima različne Instagram profile, uradni je gimnazija.ledina, zanimiva pa sta še tinder.ledina in ledina.pritoževanje, kjer lahko anonimno zastavljaš vprašanja, drugi dijaki pa bodo nanje odgovorili.

Upam, da se bo koronsko stanje kmalu izboljšalo in da se bodo predpisi omilili, saj bi se res rada udeležila ledinskih prireditev v živo in kakšne ekskurzije.

organizacija oxfam

novinarka: brina gajšek
ilustratorka: ula smrekar

Oxfam je globalno gibanje ljudi, ki jih združuje boj proti krivičnosti in želja po koncu globalne revščine. Organizacija s sedežem v Londonu je aktivna v več kot 70 državah, ima tisoče partnerjev in podpornikov, ki skupaj gradijo boljše in varnejše življenje tudi v času kriz. »Imamo vizijo o pravičnem in trajnostnem svetu. O svetu, kjer so ljudje in planet v središču gospodarstva, kjer ljudje živijo brez nasilja in diskriminacije, kjer je podnebna kriza zajeta v obzir in kjer oblast upošteva vključujoče sisteme upravljanja.« Na kratko, Oxfam verjame v moč ljudi. Že od leta 1942 posvečajo pozornost vrednotam, kot so enakost, moč, solidarnost, vključenost, odgovornost in pogum, ki pa dandanes le niso tako samoumevne.

Kot vsako leto je organizacija Oxfam januarja objavila poročilo o minulem letu, ki je v neki meri pretreslo vse nas. Leto 2021 so zaznamovali trajajoča pandemija, napete politične razmere, podnebne spremembe, poglobljene gospodarske krize in konflikti. Oxfam s svojimi raziskavami nadaljuje boj proti temeljnim vzrokom revščine, krivic in vedno bolj skrb zbujajočega razslojevanja družbe.

Zaradi pandemije bolezni covid-19 se je poglobila družbena neenakost. Lani so bogati obogateli, revni pa postali še revnejši. Ob branju tega podatka se nam ne dvigujejo obrvi, saj podatek velja za nekaj splošno znanega, številke za njim pa se bralcem vsakič uspejo izmuzniti, kajti kdo se bo ukvarjal s tem in bral vso statistiko. A prosim, berite naprej. Po podatkih organizacije Oxfam se je v času pandemije premoženje najbogatejših kar podvojilo. Oxfam v to raziskavo vključuje deset najbogatejših Zemljanov po podatkih Forbesa, med njimi so: Elon Musk, Jeff Bezos, Larry Page, Sergey Brin, Mark Zuckerberg, Bill Gates, Steve Ballmer, Larry Ellison, Warren Buffet in Bernard Arnault. Premoženje najbogatejših se je v zadnjih dveh letih povečalo s 700 milijard dolarjev na kar 1500 milijard. V zgolj enem dnevu so povprečno obogateli za 1,3 milijarde dolarjev. Gabriela Bucher iz Oxfama pravi: »Če bi teh deset mož izgubilo 99,999 % vsega svojega premoženja, bi bili še vedno bogatejši od 99 % vseh ljudi na svetu.«

V letošnjem poročilu »Neenakost ubija« Oxfam navaja, da neenakost vsak dan prispeva k smrti najmanj 21.000 ljudi oziroma ene osebe na štiri sekunde. Med pandemijo je bilo več kot 160 milijonov ljudi potisnjenih na prag revščine, pri čemer so jo najslabše odnesle etnične manjšine ter ženske. Obupen podatek pa je tudi, da je po drugi strani v koronskem času skoraj vsak dan nastal nov milijarder. »Skrajni čas je, da začnemo odpravljati te krivice. Elitam je treba odvzeti moči, obdavčiti njihovo bogastvo in denar vrniti v pravo ekonomijo za življenja mnogih,« pravi Bucher.

Bogastvo milijarderjev se je od začetka pandemije povečalo za največ v zadnjih 14 letih. Enkratni 99-odstotni davek na zaslužek desetih najbogatejših mož v času covida-19 bi lahko plačal dovolj cepiv za ves svet, omogočil splošno zdravstveno zavarovanje in socialno zaščito ter financiral boj za podnebno pravičnost. Vse to bi lahko omogočili, najbogatejšim pobom pa bi še vedno ostalo 8 milijard dolarjev več kot pred pandemijo. Cepiva naj bi rešila pandemijo koronavirusa, a so bogate vlade dovolile farmacevtskim milijarderjem prekinitev dobave cepiva milijardam ljudi. Prihodnost mnogih je na tej točki mizerna. Skrajna neenakost tako velja za obliko gospodarskega nasilja, kjer se politične odločitve spogledujejo s cilji privilegiranih, na koncu pa neposredno nasrka večina navadnih ljudi po vsem svetu.

Poročilo organizacije Oxfam poudarja vlogo dveh največjih svetovnih gospodarstev, ZDA in Kitajske, ki le začenjata zmanjševati neenakosti z višjo obdavčitvijo najbogatejših in preprečevanjem monopolov, vlade pa naproša, naj z višjo stopnjo obdavčijo ogromno bogastvo, ki so ga najbogatejši pridobili med krizo; naj investirajo pridobljena sredstva v sprotno porabo za splošno zdravstveno in socialno varstvo, v prilagajanje podnebni krizi ter preprečevanju nasilja. Nujno se je spopasti s seksističnimi in z rasističnimi zakoni ter sprejeti nove, ki bi preprečevali nasilje in diskriminacijo. Organizacija zahteva odpravo zakonov, ki kratijo pravice delavcev, in vzpostavitev močnejših pravnih standardov, ki bi te zaščitili. Za zaključek je Bucher dodala: »Denarja ne primanjkuje. Ta laž se je razblinila, ko so vlade izdale 16.000 milijard dolarjev kot odziv na pandemijo. Kar nam zares manjka, je pogum za osvoboditev od propadlega, smrtonosnega ekstremnega neoliberalizma.«

Čas krize je za bogataše še vedno kot zlata mrzlica, medtem ko se po svetu ljudje utapljajo v revščini. Groteskna statistika Oxfama predvideva, da če bi vsak dan od nastanka piramid v Egiptu dali na stran 10 tisoč dolarjev, bi do danes imeli zgolj petino povprečnega premoženja najbogatejših pet na svetu. Kot je rekel Horacij, se za vsakim bogastvom skriva kriminal. Ta beda se ne bo rešila sama, vrzeli med bogatimi in revnimi ni mogoče izkoreniniti brez politike, ki bi uničevala neenakost. Če bomo nadaljevali z enormnim večanjem neenakosti, kopičenjem bogastva v rokah peščice, podivjanim sistemom, ki nas izkorišča, diskriminacijo in spogledovanjem z vsemi drugimi planeti, ko pa imamo najlepšega pred sabo, lahko pozabimo na svetlo prihodnost.

nova globalna kriza

novinar: karel kraševec

Na Kitajskem milijone gospodinjstev trpi zaradi izpadov elektrike, indijske elektrarne imajo nevarno nizke količine premoga, cena nafte in zemeljskega plina pa se je v zadnjem letu skoraj podvojila. Pandemija otežuje logistiko. Investicije v neobnovljive vire energije se manjšajo, toda zelena, obnovljiva energija še ni dovolj močna, da jih nadomesti zdaj, ko se svetovno gospodarstvo postavlja nazaj na noge. Potreba po energiji po padcu narašča, saj tovarne obratujejo v višji prestavi.

Čedalje več držav se s pomočjo tranzicijskega zemeljskega plina premika stran od premoga in nafte proti obnovljivim virom. Kitajska in njen predsednik Ši Džinping sta trmasta, da bo na olimpijskih igrah njihovo nebo modro. Gospodarstvo zato škripa.

Na tržnih policah se dogaja »shrinkflation« (shrinking + inflation). To pomeni, da ste pred nekaj leti za 2,8 l pralnega praška odšteli toliko kot zdaj za 2,1 l. Čokoladica, ki stane 1 evro, je prej tehtala 12 gramov, zdaj pa le 9.

V Evraziji je »energy crunch« ali pomanjkanje energentov omogočilo Rusiji, da s Kitajsko splete nove oskrbovalne linije, Gazprom zdaj gradi nov plinovod. Indijo je rešilo le povečano izkopavanje premoga in preusmeritev le-tega od tovarn do termoelektrarn. Evropski trg pa je medtem ponorel in cene energentov gredo v nebo. Kje so razlogi za to? Prvi je ta, da Evropa dobi največ plina iz Rusije, ki polni svoje rezerve, kar pomeni, da je Evropa prikrajšana. Drugi razlog pa predstavlja dejstvo, da so Evropi plin v tekoči obliki dobavljale tudi ZDA, a ga je bil azijski trg v letu 2021 pripravljen kupovati po višji ceni. In ga tudi je.

V Aziji smo priča mnogoterim kriznim žariščem. Umik ZDA iz Afganistana. Napetosti v Himalaji med Indijo in Kitajsko. Izrael (in ZDA) proti Palestini (in drugim muslimanskim državam). Severna Koreja. Tajvan, kjer se – poleg Ukrajine – odvija trenutna največja drama. Kitajska komunistična partija se boji demokratičnega Tajvana, ker bi po njegovem zgledu tudi Kitajci s celine želeli demokracijo in začeli vstajo. Tajvan je hkrati tudi največji proizvajalec računalniških čipov in del otoške verige, ki oklepa Kitajsko in ji v primeru vojne preprečuje izhod na Pacifik. Trn v peti Kitajcem je že od prejšnjega stoletja, zato lanska izjava Ši Džinpinga, da se morata Kitajska in Tajvan združiti, ni presenečenje. A zaenkrat je stanje stabilno, le retorika se ogreva.

Rusija na mejo z Ukrajino vsakodnevne pošilja nove vojake. Evropa proti Rusiji izvaja sankcije, s katerimi škodi tudi sama sebi. Za Ukrajino je nevaren tudi Severni tok 2, nov plinovod, ki bo zaobšel Ukrajino in podvojil dotok zemeljskega plina čez Baltsko morje. Torej bo Ukrajina prikrajšana za milijarde, ker bodo njeni plinovodi v zahodno Evropo manj pomembni kot ruski. Nemčija je pod Merklovo začela zapirati nuklearke in termoelektrarne. To počnejo tudi druge države. Svet postaja bolj zelen, kljub temu da pariški sporazum ni določil točne letnice, ampak prepustil posameznim državam, naj same izdelajo načrt razogljičenosti energijske proizvodnje. Cena? Energetska kriza. Za zelen planet. V redu kupčija.

Obstaja pa nevarnost še ene krize. 41,46 % ameriških dolarjev je bilo natisnjenih v enem letu, med korono. Ameriške banke imajo namreč možnost ustvarjanja denarja iz nič. ZDA so morale reševati svoje gospodarstvo in na voljo so imele tri možnosti: zmanjšanje porabe denarja, zvišanje davkov in pa – njihova končna odločitev – zagon tiskalnikov denarja, ki gredo: brrrrr. Zakaj je to problematično? Ameriški dolar je temelj za svetovni trg, 50-odstotno povečanje povprečne cene neke dobrine ali storitve pa je že klasificirano kot “hiperinflacija”. Smo torej 10 % stran.

Toda zakaj niso cene živil zaradi inflacije posledično višje za 40 %? Kje se kaže ta »inflacija«? V energentih in seveda na Wall Streetu. Bitcoin raste, enako tudi Tesline delnice in delnice ogromno drugih podjetij, cene nepremičnin se dvigujejo. Toda temu ne rečemo inflacija, temveč ekonomski bum. Včasih je družinska hiša v Ameriki stala okoli 10.000 dolarjev, danes pa veliko, veliko, veliko več. Počasi pa se večajo tudi cene dobrin.

Ko vladarju daš moč, je to moč zelo težko dobiti nazaj. Banke niso dovolj disciplinirane, da bi ugasnile tiskalnike denarja. To dolgoročno škoduje, saj je država potem prisiljena uporabiti prvi dve možnosti (varčevanje in višji davki). Voditelji so na političnem parketu obljubljali marsikaj. A ravno zdaj, ko je pandemija in v zraku vonj krize, ne bodo naredili tega, kar je dolgoročno bolj vzdržno, ker bi državi in sebi škodovali. Ne bodo poskušali zmanjšati tiskanja denarja, saj bi to pomenilo, da bo na voljo manj denarja za vojsko, gospodarski razvoj in tako naprej. Slej ko prej pa bodo morali nehati tiskati, ker bo denar drugače izgubil vso vrednost. Toda to odločitev bodo poskušali pomakniti čim dlje v prihodnost. Priznanje, da ne zmorejo izpolniti obljub, je politični samomor.

Čas prihajajočih kriz je čas vzpona avtoritarcev. Spomnimo se na veliko gospodarsko krizo in razne diktatorje, ki so po demokratični poti prišli na oblast: Hitler, Mussolini, Todžo. Skrajni časi, skrajne rešitve. Trideseta leta prejšnjega stoletja in danes imajo več skupnih točk. Populizem, razlika v dohodkih, razlika v bogastvu, politična polarizacija. In seveda rast svetovne velesile Kitajske, ki poskuša premagati drugo velesilo – ZDA. Temu rečemo Tukididova past. Izraz je poimenovan po grškem zgodovinarju, ki je trdil, da pride do vojne že, če se država počuti ogroženo zaradi naglega vzpona druge države.

Napeto je.

intervju s tamio šeme

novinarki: anja kocjančič
in tajda tomšič
fotografinja: ula smrekar

Prijazna, komunikativna, družabna in karizmatična, ne zdrži brez vadbe in gibanja ter do treningov in nastopanja goji veliko strast. Ob dopoldnevih vsakodnevno trenira v Cirkusu Fuskabo, popoldneve pa ima zasedene s treniranjem drugih. Je oseba, ki lahko z gotovostjo potrdi stavek: »Motivacija, vztrajnost in trdo delo so ključ do uspeha.« Kar jo dela drugačno in posebno, pravi, je njen izvor – ima bolivijske korenine.

Spoznali smo te z nastopom v šovu Slovenija ima talent. Pa začnimo s takim, verjetno že malo obrabljenim vprašanjem – zakaj si se odločila nastopiti in kaj je bil tvoj namen doseči, če bi zmagala in osvojila denarno nagrado?

Želela sem si postati bolj prepoznavna, zaradi česar se mi je zdel nastop v Slovenija ima talent zelo smiseln, predstavljal mi je tudi odskočno desko za naprej. Kar nekaj časa sem zbirala pogum, na koncu pa sem se le prijavila, zadnji možni dan. Okolica me je pri tem zelo spodbujala, sploh ker bi mi nastop v šovu lahko v prihodnosti omogočil več možnosti, odprl več vrat, da bi lahko izvajala svoje nastope. Moj cilj pa je bil tudi predstaviti cirkus v pozitivni luči, ker se mi zdi, da še dandanes veliko ljudi, sploh v Sloveniji, cirkus povezuje zgolj s klovnstvom ali z nočnim klubom. Zato sem čutila veliko zadovoljstvo, ko sem se uvrstila v polfinale in nato še v finale. Če bi zmagala, bi z osvojeno denarno nagrado najprej kupila novo opremo, saj je res draga, poskusila ustanoviti svoj cirkus in tudi v Sloveniji razvila profesionalne cirkuške nastope.

Kako se pripravljaš na nastope? Kaj se ti zdi zelo pomembno, ko se učiš novih veščin, ko se pripravljaš na nastope in kaj je pomembno med samim nastopom? Kako ohranjaš vsakdanjo motivacijo za treninge, kaj te pri treniranju cirkuških veščin najbolj žene naprej?

Treniram vsak dan, povprečno tri ure dnevno, pri čemer me žene motivacija, da bom s tem, ko bom izvajala tisto, kar sem si zadala, načrtovala in posledično napredovala, lahko učila in trenirala druge, ter velika želja, da ostanem gibljiva in močna. Na treningih so ključnega pomena vaje za moč, gibljivost in raztegljivost, kot prvo že zato, da ne pride do poškodb, in kot drugo, da sem se sposobna redno učiti in izvajati nove elemente. Ko enkrat stopim pred občinstvo, pa se mi zdi najpomembneje to, da se znam sprostiti in preprosto uživati.

Kako se na nastopih soočaš s tesnobo, z nervozo, s strahom pred neuspehom?

Preden sem se začela ukvarjati s cirkuškimi veščinami, sem petnajst let trenirala ritmično gimnastiko. V tem obdobju sem imela velike težave z obvladovanjem strahu. Kljub temu da sem bila pripravljena in natrenirana, mi je nastop na tekmi lahko spodletel in bil slabši od mojih pričakovanj. Ko sem začela hoditi k športni psihologinji in spoznala veliko različnih in učinkovitih načinov za soočanje s strahom pred nastopi, pa se je situacija zelo izboljšala. Je pa seveda tudi pri tem zelo pomembno, da tehnike, npr. dihalne vaje, redno vadiš. To mi je pomagalo do te mere, da lahko zdaj veliko bolj sproščeno in samozavestno nastopam.

S katerimi cirkuškimi veščinami se pravzaprav ukvarjaš, koliko jih obstaja?

Poznamo pet cirkuških disciplin: zračne (obroč, svila, trapez) in ravnotežne discipline (monocikel, ravnotežna krogla), manipuliranje z rekviziti (žongliranje, hulahup obroči), akrobatika, klovnstvo. Ukvarjam se z zračnimi disciplinami, predvsem s svilo in obročem.

Kaj se ti zdi lažje oz. težje – svila ali obroč?

Vsaka stvar je lahko po svoje lažja ali težja. Svila je sicer mehka, a ni neboleča, zaradi česar moram imeti oblečen dres, ki v čim večjih površinah prekrije kožo. Zaradi trenja lahko izvajanje elementov na svili povzroči modrice, odrgnine, tudi rane. Obroč je na otip zelo trd, saj je iz železa in tudi ta lahko povzroči veliko modric in odrgnin, se pa na njem izvajajo lažji elementi kot na svili, pri kateri je zelo pomembna moč v rokah.

Kdaj si se začela zanimati za cirkus, kaj te je navdušilo zanj? Imaš morda kakšnega vzornika?

Že takrat, ko sem trenirala ritmično gimnastiko, mi je mami predlagala, da bi lahko poskusila s plesom na zračni svili, ko je v eni izmed telenovel Tres veces Ana opazila to disciplino. Ko sem po določenem času prenehala z ritmiko, sem se odločila poskusiti in se za svilo takoj navdušila. Kar takoj sem si jo kupila in jo imela spravljeno v hladnem skladišču poleg konjev, ker je bil samo tam dovolj visok strop. Važno mi je bilo samo to, da sem imela svilo pri sebi doma. Sprva nisem imela vzornice, učila sem se bolj iz videov na Instagramu, kasneje pa je moja vzornica postala in je še vedno Mizuki Shina iz Cirque de Soleil, ki je profesionalka na zračni svili.

Kaj si po izobrazbi? Ti je kaj pomagala pri stvareh, s katerimi se ukvarjaš zdaj?

Na fakulteti za šport sem zaključila študij športnega trenerstva in sem po izobrazbi diplomirana športna trenerka, kar mi seveda nudi vso potrebno znanje, kako trenirati sebe in druge. Predvsem pa sem študirala nekaj, kar je res sovpadalo z mojimi interesi, s strastmi in cilji.

Koliko ur vložiš v treniranje in še v poučevanje drugih? Kdaj je bil Cirkus Fuskabo ustanovljen, kako deluje in kaj vse se dogaja v njem?

Cirkus je bil ustanovljen leta 2013, kratica FUSKABO je sestavljena iz besed: Fužine, Skala in Bosko. Fužine zato, ker so vse delavnice na začetku potekale na Fužinah, kasneje so cirkus razvili na Kodeljevem, Skala je dobrodelna organizacija, v okviru katere deluje cirkus, Bosko pa je bil duhovnik in pedagog, ki je uvedel svoj način vzgoje, po katerem deluje organizacija Skala. V cirkusu imamo šolo cirkusa, vanjo se lahko vpišejo vse starostne skupine otrok, vadbo za odrasle in socialni cirkus, ki je namenjen otrokom iz socialno ogroženih družin, vadba za njih pa ni plačljiva. Večinoma pripravljamo nastope za starše, trenutno pa pripravljamo tudi profesionalni cirkuški nastop z željo, da cirkus čim bolj razvijemo.

Kako običajno poteka tvoj dan? Kaj rada počneš v prostem času?

Rada se zbudim zgodaj zjutraj in dopoldne od osmih do dvanajstih treniram v cirkusu v vmesnem času študiram, saj trenutno delam magisterij iz kineziologije, popoldneve pa imam zasedene s treningi svojih učencev, vsak dan z različnimi skupinami. Ob petkih zvečer nastopam v restavraciji Nebo, kjer se vsak večer odvijajo šovi. Med vikendom se rada ukvarjam s hobiji, kot sta plezanje in ples.

Kaj bi rada razvila na področju cirkusa v Sloveniji? Se ti zdi, da je cirkus v Sloveniji dovolj prepoznaven in spoštovan?

Predvsem bi rada, da bi Slovenci na cirkus gledali bolj pozitivno. Pogosto se ga povezuje z nočnim klubom, zato moram vsakič posebej razložiti, da ne, ne treniram tam (smeh). Mislim, da mi je pri tem, da ljudje prepoznajo cirkus kot nekaj lepega, kot umetnost, nekaj malega že uspelo. Veliko željo imam razviti profesionalne cirkuške nastope in seveda tudi samostojno več nastopati, ker se mi zdi to poleg trenerstva najlepši del vsega. Z leti sem se nastope naučila sprejemati kot izzive, v katerih uživam.

Če se vrnemo še k tvojim koreninam – si bila mogoče kdaj v Boliviji, te od tam kaj navdihuje pri tvojem delu?

V Boliviji še nisem bila, mogoče bi šla kdaj v prihodnosti, ko bom imela dovolj denarja za letalsko karto (smeh). Trenutno nimam kakšne večje želje, sploh ker z očetom nimava tesnih stikov. Mi je pa všeč, da sem v Sloveniji zaradi temnejše polti mogoče malo posebna in drugačna.

Imaš morda kakšen nasvet za vse tiste, ki si želijo pokusiti kaj novega, a se temu izogibajo zaradi strahu pred neuspehom?

Nikoli ni prepozno, da poskusiš nekaj novega, predvsem pa velja, dokler nečesa ne poskusiš, ne moreš vedeti, ali boš ali ne boš uspešen. Seveda sta pri tem zelo pomembna vztrajnost in trdo delo, ki sta sama po sebi že talent.

Kaj bi lahko sporočila ledincem?

Delajte to, kar vas resnično veseli, in nikoli ne obupajte. Iz lastnih izkušenj lahko rečem, da se ves trud in delo na koncu izplačata. Hvala za branje in upam, da sem vsaj komu od vas vlila nekaj motivacije za vašo strast.

spet nazaj v šolo

novinarka: anaisa sterle laignel
ilustratorka: zara kostoski

Ljudje smo kot književni junaki. Napisali so nas dogodki in naši odzivi nanje. Dijaki prvega letnika smo letos spoznali nov dogajalni prostor, vrata je odprla Gimnazija Ledina. lz udobja osnovnih šol smo se kot radovedni otročiči odzibali do novega začetka.

Na žalost smo še vedno v ne prav prijetnem poglavju povesti sveta. V naših romanih je dolgo, motno obdobje. Poglavje o družbenih razpotjih in zmedenem odraščanju. Odlomek covid, korona, virus, pandemija, kakorkoli ga hočete imenovati, je poln zapletov. Ustaljeni dramski trikotniki vsakdanjega življenja so razpadli hitro in silovito, nadomestili pa so jih visoki vzponi upanja in boleči padci brez oprijemljive predvidljivosti.

Kar naprej smo bili v karantenah. Postavljala sem si urnike, pletla mehanizme in varnostne sisteme, ki bi me obdržali na površini uspehov. Zaleglo ni nič. ln četudi se kot don Kihot trmasto borim na krilih svojega idealizma, me vedno znova zmoti resničnost. Formula, ki bi vsakič pravilno napovedala karantene, izide in dogodke, na žalost ne obstaja. Verjetnostni in enotni rezultati so postali stvar preteklosti. Politika je bolj polna laži, nesmislov in sebičnosti kot vrtec manipulativnih otrok. Napetosti naraščajo, gimnazija pa je igra, ki ima drugačna pravila kot osnovna šola. V vsem tem so karantene ravno tista stvar, tisti vpliv boga, ob katerem sem nemočna, ki mi podre babilonski stolp. Zdi se mi, da se ženem za jabolkom spoznanja, na koncu pa mi na glavo pade lubenica sveta. Vem pa, da v šoli nisem edina z lubenico.

rondo

novinarka: karin forte

Končno smo spet prestopili šolski prag po že tretji, morda celo četrti karanteni to šolsko leto. Moram priznati, da ne štejem več, pa je šele januar. »Samo zamišljamo si lahko, kaj vse nas čaka!« pravijo, pa čeprav bi po dveh letih kaosa morda lahko delno že vedeli, kaj sledi.

Rondo – glasbena oblika, pri kateri se znova in znova vračamo na isto temo. A-B-A-C-A-D ... Ko že misliš, da si se premaknil iz ene melodije v drugo, jo skladatelj ponovi. Za njo zopet doda nov del. Potem spet ponovi prvega. Če temo A ponovi prevečkrat, se poslušalec naveliča vračanja k vedno isti melodiji, vedno istemu vzorcu, ki postane že strašljivo rutinski. Spražuje se, kdaj bo konec in kakšen bo? Tak, da ne bo nihče niti opazil, kdaj se je skladba končala, ali pa se bo zaključila s takšnim pompom, da se ga bodo vsi še dolgo spominjali …

Don Kihot – slavni vitez, ki to v resnici ni bil, je znan po boju z mlini na veter. Trdno prepričan o svojem prav se odpravi reševat malega človeka, iz »boja« pa pride ponižan in pogosto pretepen. Kljub temu je še vedno odločen in prepričan, da je vitez, ki pomaga ubogim. Tako se ponovno poda v boj, katerega rezultat pa je sedaj že znan. Ta popačena slika resničnosti ga spremlja vse življenje do nekaj dni pred smrtjo, ko uvidi resnico. Realnost, ki jo je njegova glava ves čas zavračala, čeprav so jo gledale njegove oči.

Virus, nova pravila, nove navade, najpogostejši besedi pa okužba in karantena. To je vzorec, po katerem tečejo naša življenja zadnji dve leti. Vmes nas »preseneti« kakšen nov sev, skozi katerega brodimo enako kot skozi poprejšnjega: enaka opozorila, enaka preventiva, enaka pravila, enaka »nova realnost«. V teh časih so ljudje pod velikim stresom. Pomanjkanje socializacije in zapiranje pred zunanjim svetom sta nekatere potisnila na rob, pospešeno se pojavljajo psihične težave, mnogim največji stres predstavlja ponovna socializacija. Veliko ljudi je izgubilo zaposlitev, družine so razpadle. Svet okoli nas je podlegel kaosu. Mi pa ne vemo, kdaj bo konec in kakšen bo ta. Bo virus odšel tako hitro, kot je prišel, ali se bo odvil kateri od najdrznejših scenarijev, kjer po vsem svetu nastopi gospodarska kriza ali pa morda celo izgine ves civiliziran svet?

Kakorkoli že bo, ne smemo pozabiti na dve ključni stvari. Poskrbeti moramo, da smo razumni, saj prav težke situacije iz nas izvabijo najboljše in najslabše, kar premoremo. Uvideti moramo, da je treba biti ob koncu te entropije sposoben pogledati sočloveka v oči in z njim bivati dalje. Z nestrpnostjo in razdvajanjem tega ne bomo nikoli dosegli. Samo upamo lahko, da uvidimo in ukrepamo prej, kot je to storil don Kihot.

kviz za profesorje!
sprašujeta: ajša jakoš vasle in neža črnila

Pa so se spet trije profesorji žrtvovali, za dobro vseh nas ledincev in nam razkrili nekaj malega o svoji splošni izobrazbi ali pa zgolj o tem, koliko (nepotrebnih) podatkov iz gimnazijskega učnega načrta jim je še ostalo v spominu.

1. Kdo je odkril Ameriko in katerega leta?
Petrin: Krištof Kolumb, leta 1492, ampak baje naj bi bili pred njim tam že Vikingi. (2)
Škulj: Kolumb, 1492. (2)
Pahler Šteharnik: K. Kolumb, leta 1492. (2)

Odgovor: Krištof Kolumb, leta 1492; za vsak podatek 1 točka.

2. Kdo so bili glavni ustvarjalci v literarnem obdobju realizma? Naštejte vsaj dva.
Petrin: Zagotovo mi najprej na misel prideta Rusa Lev Nikolajevič Tolstoj in Fjodor Mihajlovič Dostojevski. (2)
Škulj: Jurčič? (1)
Pahler Šteharnik: Dostojevski, Tolstoj, Flaubert … Pri nas Kersnik, Jurčič, Jenko … (2)

Odgovor: Fjodor Mihajlovič Dostojevski, Lev Nikolajevič Tolstoj, George Eliot, Charles Dickens, Ivan Tavčar, Josip Jurčič … Če sta našteta dva ali več – 2 točki.

3. Katera je najhladnejša celina na svetu?
Petrin: Antarktika. (1)
Škulj: Antarktika. (1)
Pahler Šteharnik: Antarktika. (1)

Odgovor: Antarktika – 1 točka.

4. Kaj je fotosinteza in kje poteka?
Petrin: Najpreprostejša definicija bi bila proizvajanje kisika, poteka pa v rastlinah. (2)
Škulj: Poteka v zelenem delu rastlin, v katerih je klorofil. Potrebni so svetloba (sonce), ogljikov dioksid in voda, da nastane kisik in sladkor (hrana/energija za rastline). (2)
Šteharnik: Nek proces, ne vem točno, kako poteka, je pa v rastlinah, v listih. (1)

Odgovor: Fotosinteza je proces sinteze sladkorjev s pomočjo sončne svetlobe, pri kateri nastaneta voda in kisik. Poteka v rastlinah, algah, nekaterih praživalih in bakterijah. Če je napisana definicija in kje poteka – 2 točki, napisan samo eno – 1 točka.

5. Zakaj je nebo modro?
Petrin: Ker je trava zelena. (0)
Škulj: Zaradi ozračja, svetlobe? (2)
Pahler Šteharnik: Ne vem. (0)

Odgovor: Sončna svetloba se razprši na molekulah zraka. Svetloba s krajšo valovno dolžino (vijolična, modra) se razprši precej bolj kot tista z daljšo (rdeča). Do nas pride precej več modre svetlobe kot vijolične, zato vidimo nebo modro. Natančna obrazložitev (proces + dejavniki) – 3 točke, dve izmed stvari (samo dejavniki) – 2 točki, približna obrazložitev (en dejavnik) – 1 točka.

6. Koliko žena je imel Henrik VIII.?
Petrin: Preveč, točne številke pa ne vem. (0)
Škulj: 6. (1)
Pahler Šteharnik: 4, mogoče še več. (0)

Odgovor: 6 – 1 točka.

7. Katero je tretje največje mesto v Sloveniji?
Petrin: Ljubljana in Maribor zagotovo ne, jaz bi rekla Celje. (1)
Škulj: Celje. (1)
Pahler Šteharnik: Celje. (1)

Odgovor: Celje – 1 točka.

8. Kdo si politično deli Britansko otočje?
Petrin: To pa žal ni moje področje. Vem, da imata Severna Irska in Irska nekaj pri tem. (1)
Škulj: Velika Britanija in Severna Irska ter (Južna) Irska. (2)
Pahler Šteharnik: Velika Britanija in Irska (Severna in Južna). (2)

Odgovor: Velika Britanija, Severna Irska in (Južna) Irska. Točno naštete države – 2 točki, približen odgovor – 1 točka.

9. Kdaj je izšla prva slovenska tiskana knjiga?
Petrin: 1550. (1)
Škulj: 1550. (1)
Pahler Šteharnik: 1550. (1)
Odgovor: 1550 – 1 točka.

Kriterij: 0–7 nzd (1) | 8–9 zd (2) | 10–12 db (3) | 13–14 pdb (4) | 15–16 odl (5)

Rezultati: Petrin: 11 točk, db (3); Škulj: 14 točk, pd (4); Pahler Šteharnik: 11 točk, db (3)

Kot se je izkazalo, si je najmanj točk prislužilo vprašanje »Zakaj je nebo modro?«. Hm?

kje pa ti živiš? v 116-ki?

novinarka: maruša tomaževič

ledinska čestitka vs. slovenija ima talent

Mislim, da se lahko vsi strinjamo, da je bila Ledinska čestitka, čeprav v nekoliko drugačni izvedbi, naravnost čudovita. Talentirani in tisti bolj smešni dijaki in profesorji so poskrbeli za nasmejan začetek novoletnih počitnic.

Sedaj pa vam pojasnim primerjavo z znanim slovenskim šovom, Slovenija ima talent. Če začnemo z voditelji … Ste opazili neverjetno sposobnost profesorice Tomac in profesorja Karčeta, da menjavata garderobo? In tukaj ni govora o spremembi, podobni tisti z Mio Thermopolis iz Princeskinega dnevnika. Sprememba videza profesorjev je primerljiva preobrazbi April O'Neil v Ninja želvah 2. Popolna in osupljiva! Rezultat: 1 proti 0 za Ledinsko čestitko.

Če nadaljujemo z vsemi glasbenimi nastopi, ki so nas pustili z odprtimi usti in blagoslovljenimi ušesi. Da ne govorimo o barvni usklajenosti pevskega zbora, kjer se je barva las dijakinje celo ujemala z barvo mikrofona. In rap 4. g! Čeprav @vivicovers_ ni uspelo priti na Slovenija ima talent, so naša srca vriskala od sreče, da so imeli člani zasedbe večjo srečo z Ledinsko čestitko. Odlična koreografija in refren, ki je šel v uho in ga še nekaj časa ni zapustil, sta bila zagotovo glavna aduta nastopa. Rezultat: 2 proti 0 za Ledino.

Pa seveda vse plesne točke. Ples profesorjev se vedno znova vrača se boljši in še bolj vroč. Pa skeč, ki je bil odigran s talentom, kakršnega premorejo samo priznani igralci. Profesor Pavliha si je svojo vlogo naravnost prisvojil. V scenarij smo se lahko vživeli tudi dijaki. Realnost prizora je bila naravnost neverjetna.

In seveda, sodelujoče občinstvo. In še čudovite želje, ki jih je dijakinja "kar tako iz glave …" iz srca zaželela vsem, ki smo gledali Čestitko. Če povzamemo: Slovenija ima talent, šanse pa nobene!

novi favorit?

Karantene gazijo, okužbe se širijo. Glede na stanje, v katerem živimo že skoraj dve leti, to seveda ni nekaj novega. Vendar pa se v zadnjem mesecu razmere slabšajo. Torej ima šolsko okolje novega rivala? Tako kaže glede na prazne razrede in tiho šolo.

Kakšne so torej še možnosti, da nosilec naslova ostane na svojem mestu? Profesorji ga naznanjajo z znano frazo: "A danes kej pišete, ker vas toliko manjka?" Seveda govorimo o akutnem ocenoizognitisu (v nadaljevanju AOI), ki deluje v dnevih, ko se piše ali nenapovedano spraševanje. Po navadi ga prepoznamo po praznih klopeh ali nenadnih boleznih, ki pridejo takoj, ko se zazna nevarnost pridobivanja ocen, enako hitro po tudi odidejo, ko nevarnost mine. Ker so ocenjevanja porazdeljena po celem letu, je s konstantno odsotnostjo dijakov naš favorit z lahkoto ohranjal naslov prvaka. Vendar pa se je po novoletnih počitnicah število karanten drastično povečalo in AOI se je zamajal prestol. Izzivalec v boj ne prihaja brez priprav. Podlo je odkril svoje karte in razkril zloglasnega omikrona. Vendar leto je še dolgo, ocenjevalno obdobje pa pred vrati. Bitka bo tako zagotovo še napeta.

In za koga navijate vi? Boste odprli zvezke ali se boste cepili? (Moje potrpljenje glede trenutne situacije počasi mineva, zato je ta stavek mogoče malo provokativen).

ladies and gentlemen, her

Šolska malica. Uff! Tisti, ki vas v zimskih dneh zebe ali pa ste preleni, da bi hodili do Hoferja ali Spara, ste tudi vi opazili spremembo? Krofe, mafine, pudinge in posladke, ki se v zadnjem času vse pogosteje pojavljajo na jedilniku šolske malice. Če padeš v karanteno, je malica ena od stvari, ki jih zagotovo pogrešaš. Sicer namesto dežurnih v samoizolaciji hrano prinašata Wolt ali Glovo, vendar pa ob naročilu le-teh ni nobenega adrenalina, kot ga občutiš takrat, ko svojo malico izbiraš prek Lo.Polisa. Ni trikratnega preverjanja, da nisi slučajno pozabil pritisniti »Shrani«, ali veselja, ko ugotoviš, da se je sošolec, ki tisti dan manjka, pozabil odjaviti od malice in je tako ostala dodatna. Žal enostavno ni isto.

velike besede in prazne obljube?

Se je kampanja sedanjega predsednika dijaške skupnosti precenila in prehitela samo sebe? So memi, ki so mu zagotovili zmago, predstavljali le prazne obljube? Žal tu epidemiološke razmere niso opravičilo. Ledinski čestitki je uspelo kljub trenutni situaciji. Kje potem tiči zajec oz. v našem primeru, zakaj ga ni?

profesorji, pozor!

Lani ob tem času smo dijaki na družabnih omrežjih glasovali za naj profesorja. Naziv je romal v kabinet informatike, k profesorju Terniku. Na Ledini navsezadnje prevladuje ženska populacija. A leto je naokoli, po gimnaziji se sprehajajo novi obrazi ter tako novi tekmovalci. Še je čas, da osvojite srca dijakov. V ponedeljek spustite dijake nekoliko prej, v petek pozabite na domače naloge in na sodni dan bodo vaše možnosti boljše. Naziv navsezadnje ne prinaša le vsesplošne priljubljenosti, ampak tudi slavo in prepoznavnost! Srečne volitve za naj profesorja in naj vam bodo možnosti vedno v prid!z brezrokavniki. Trend je najprej zajel gaserska popularna zbirališča za druženje izven obveznosti (to so center, Fužine, Šentvid …), nato pa se je začel hitro širiti. Med drugim je bilo napadenih tudi mnogo šol. Med bolj ogroženimi so bile Prešernova, Aškerčeva, Šuba in SUAŠ. Glede na ledinsko sliko si ne bi mogli predstavljati, da bi trend prišel še k nam. Oh, ampak je … Na vsakem hodniku, med vsakim odmorom lahko vidimo vsaj pet takih deklet. Seveda nima nihče nič proti temu stilu, vendar ne veva, ali prinaša zaželeno sliko dekletom.

išče se

Ledina je gimnazija z dolgo zgodovino. Hvala bogu, po njeni zunanjosti to ni razvidno. Njena zgodba se širi z ustnim izročilom, generacijami profesorjev in seveda mnogimi dijaki, ki jo vzamejo za svojo. Vse lepo in prav, a nam nekaj še vedno primanjkuje. Nimamo srhljive zgodbe, s katero se straši prvčke. Zgodbe o razočaranem učencu, zlobnem duhu stare prfokse ali srhljivem dogodku, ki se je zgodil v 116-ki. Še najbolj se srhljivki približa ena od rib v akvariju, ki ima nekoliko deformirano, na pogled prav nič privlačno oko. Ljubitelji srhljivk, javite se in napišite legendo ter sami postanite legenda Ledine.

ljubezen in pregovori gredo z roko v roki!

novinarka: maruša tomaževič
fotografinja: dominika tekavc
ilustratorka: ula smrekar

za vse zaljubljene duše v širokem svetu Ledine
Tudi letos smo se izognili veliki nesreči, saj valentinovo pride na ponedeljek. Za las smo ušli, da bi bil petek trinajstega! Tako da, vsi zaljubljenci, to leto je vaše srečno leto! Vaše ljubezni ne zatira nobena vesoljna sila in čudovit večer je zagotovljen! Da pa bo šlo vse po sreči in bo vaša boljša polovica naravnost navdušena nad vami, sem za vas tukaj jaz! Naj vam razsvetlim misli z nekaj čudovitimi pregovori in napotki!

rana ura, zlata ura
Dan zaljubljencev začnite že navsezgodaj zjutraj. Naj vaša ljubezen ne čaka. Prehitite petelina, sončni vzhod in Strelo McQueena. Pošljite prikupno sporočilo za dobro jutro z osladnim in pocukranim stickerjem, voice, snap ali pa kar video. Naj se ta čudoviti dan čudovito začne.

life is short, make it sweet
Cukrom se noben ne odreka. S čokolado je težko zgrešiti. Milka ima poleg vseh dodatkov in vrst čokolade tudi take, ki se prodajajo v obliki srca, prav za tako priložnost. A vsak ima svojo pregreho. Nekaj, kar te v trgovini premami vsakič, ko jo vidiš in se ji ne moreš upreti. In te pregrehe polepšajo dan in pričarajo nasmehe na obrazih. (Razumite namig.)

ne sodi knjige po platnici
Pozornosti ni nikoli preveč. V zmernih količinah, seveda. Sploh pa na valentinovo. Če vaša boljša polovica ne želi vsega cirkusa okrog valentinovega, ji prosim ne verjemite. Sicer ne naredite cirkusa. Zgolj pokažite ji, koliko vam pomeni. Posvetite svojemu Valentinčku pozornost, ki si jo zasluži. Pojdita na sprehod, imejta zaljubljen večer in mu pokažite, koliko vam pomeni. Spomnite se malenkosti, ki ga osrečujejo, in preživite naravnost čudovito valentinovo.

ljubezen gre skozi želodec
Hrana. Kitajska, mehiška, italijanska, hitra ali pa skuhana in postrežena doma. Lahko jo pripelje Wolt ali pa jo vzamete s seboj in naredite mini piknik. Kot je povedal že Snickers: "Lačen si ful drugačen." Poskrbite za hrano, da vam prazen želodec ne pokvari načrtov. Rezultati britanske raziskave kažejo, da so tisti, ki znajo kuhati in plesati po kuhinji, še posebno privlačni. Razlog za to je zagotovo kateri od človekovih nagonov po preživetju. Pa dober tek!

go big or go home
Letos valentinovo ni na petek trinajstega, tako da le pogumno! Pošiljajte srčke, izpovejte ljubezen in zapojte podoknice. Bodite obupani, bodite zaljubljeni in ne bojte se tveganja!

ki-ki-ri-kii, prihodnost sledi!

astrologinja: maruša tomaževič
ilustratorka: hanna fedran

oven
Oven gazi, oven gre, da bi prišel vrh gore. Kot vaš zvezdni znak se tudi vi ne vdajte! Glavo dvignite visoko in pogumno zakorakajte v prihodnost. Neprestano se vzpenjajte in ne pozabite na čelado, saj je padajoče kamenje ena izmed glavnih nevarnosti v gorah.

bik
Pesmica pravi: "Če si srečen, primi kravo za roge …" Kinky. A življenje je prekratko, da bi se držali nazaj. Stopite iz svoje cone udobja. Zapojte pesmico. Poleg zaplešite še koreografijo. A nikar je ne zaplešite sami! Zraven povabite prijatelja, znanca ali neznanca. Doživite svoj filmski trenutek v filmu svojega življenja.

dvojčka
Možnosti so tri. Imamo običajne dvojčke, siamske dvojčke in dvojčke, ki dopolnjujejo našo dušo. Za prva dva ste malo prepozni, a v tretje gre rado! Najdite svojega vesoljnega dvojčka. To so osebe, ki nas poznajo tako dobro, da se lahko z njimi sporazumemo s pogledom. Osebe, ki vedno vedo, kaj reči, čas z njimi mineva s svetlobno hitrostjo, zapomnimo pa si ga z najlepšimi spomini.

rak
V prihajajočem času se osredotočite nase. Poskrbite za svojo moralno in fizično rast. Znebite se starega zunanjega skeleta in se svetu pokažite v novi preobleki. Ujemite ljubezen. V prostranem morju rib. Nasvet raka raku: "Darling it's better down where it's wetter, take it from me." (Sebastian iz Male morske deklice)

lev
Hakuna matata! Če se iščete, poglejte Levjega kralja. Pa ne filma, ampak risanko! Naj vam svet otroške domišljije razjasni temne oblake in popelje na čustveno popotovanje ter razkrije vse odgovore na vprašanja. Poglejte ga z družino, s prijatelji ali z ljubljenimi. Ideja za zgodbo navsezadnje izhaja iz Hamleta. Pozabite na hude monologe "Biti ali ne biti" in si raje zapojte pesmico, kako komaj čakate, da boste mogočen kralj.

devica
Čevlje lahko zamenjate. Svojo usodo lahko spremenite. Pred vami je čas sprememb. A naj vas to ne skrbi. Spremembe lahko nadzorujete. Če bi se ravnali po zvezdah, bi vam te zapovedovale, da je vaša pijača virgin mary. A to ni res, saj tega vendar nihče ne mara. Usoda je tako v vaših rokah. Ne bojte se povedati, kaj boste pili!

tehtnica
Zapomnite si, da ste nekaj posebnega. Ste izjema, dragocena in čudovita starina med vsemi elektronskimi tehtnicami. Ne pozabite tega pokazati svetu. Dovolite svojemu čaru žareti z vso močjo. Stopajte z elegantnim korakom in čudovitim outfitom.

škorpijon
Zima žal ni vaš letni čas. Vam so usojeni poletni dnevi, peščene plaže in koktajli. Znani pregovor pravi: "Kar lahko storiš danes, ne odlašaj na jutri." Po navadi stavek sledi nekoliko bolj neprijetni nalogi. Za vas pa je to odlična priložnost, da se izurite v svojem talentu. Vzemite si čas, da izpopolnite svoje poslanstvo, in uživajte v procesu izpopolnjevanja.

strelec
Ahila je ubila puščica, ki ga je zadela v peto, vi pa se izogibajte zahrbtnim vogalom miz in omar ter nogam od stolov, ki predstavljajo veliko nevarnost za vaše mezinčke. S pomladjo se odpirajo tudi širna lovišča ljubezni. Počešite se, nadenite si nasmeh na obraz in se odpravite na lov!

kozorog
Vse, kar si zamislite, je možno. Naj vam uspe! Včasih je le bolj enostavno vrata enostavno odpreti, kot pa jih zbiti s tečajev. Če so vrata zaklenjena, najdite nekoga s ključem. Ob koncu vašega sodelovanja pa le ne pretiravajte z zmagoslavnimi udarci z glavo.

vodnar
Novo leto prinaša nove izzive. Povzdignite svoj glas, najdite svoje poslanstvo in ostanite zvesti samemu sebi. Na obzorju so vidna nova prijateljstva in poznanstva. Zvezde kažejo potovanje, podobno Kolumbovemu, in dogodivščine Petra Pana v deželi Nije. Zagotovo morate začeti pisati dnevnik in svoje pustolovščine deliti s svetom.

ribi
Veliko je rib v ribniku, več jih je v suši restavraciji, v morju pa jih je nešteto. A nobena ni taka, kot ste vi in Dory. #JustKeepSwimming

izjave profesorjev

»Kdor krajša čez plus, dobi šus.« (Zver)
»Gremo na fruty mix ulomkov, potem pa še na poročno torto.« (Zver)
»Če greš po pomoč, greš PO MOČ.« (Škulj)
»Rada bi vam še razložila, preden začnete besno pisati.« (Trdan Zager)
»A to je pes? Sm mislila, da je tvoj brat.« (Sabadžija)
»Dijak, bodi vesel, da te vsaj kdo pogleda!« (Berlan)
»Elektron je daleč stran od jedra, čisto sam. Žalosten.« (Košič)
»A tebi noge smrdijo?« (Belina)
»Mal pobrskite pr stari mami, če kje najdete kkšno starino, noben se ne bi branu denarcev, pa razpustite celo šolo.« (Bovha)
Rok Štrubelj:

»Jaz moram biti najboljši profesor. Nikoli nobenega vprašanja.«
»Jaz sem moški. Jaz sem trd.«
»Pogosto so pametni ljudje najbolj depresivni … Očitno sem jaz zelo zabit, ker sem ves čas tako vesel.«
»Dve značilnosti jam sta to, da so temne in da majo strop.«
»To je sipina v obliki francoskega rogljička, ne tak, kt je naš, ampak tak s končki.«
Štrubelj ugasne projektor in premika miško: »Evo, vse je umrlo. Jz sm tehnološki genij.«
Slovnična napaka na PowerPointu. Dijak: »Ob tem so me oči bolele!«
Štrubelj: »Ali to pogosto slišiš od punc?«

Tomaž Šmid:
»Kr nej te malo zebe, ker ne delaš domačih nalog.«
»A ti si pa pozabla brat, odkar se nismo vidl?«
»Dijaki, ki so na daljavo, živijo v srednjem veku, vsi odrezani od sveta.«
Pokliče dijakinjo: »Beri prevode.«
Dijakinja: »A jz?«
Šmid: »Ja, ti ja. A to si ti?«
»Zdej k ste spet doma, imate več časa, ker se ne vozte, zato prihranek ne sme it v Instagram.«

zakulisje

fotografi: nika žnidaršič, bor matko in dominika tekavc

hana debeljak

novinarki: zala ferenc in valentina golob
fotografinja: ula smrekar

Hana je dijakinja četrtega letnika, izjemna športnica z veliko motivacije. Je delovna, organizirana in vztrajna, kar se odseva v njenih številnih uspehih. Že kot otrok je veselje in zabavo našla v gibanju in akciji. Najboljši prijatelj v vrtcu jo je pri štirih letih prepričal, da se vpiše na kikboks, kmalu pa je odkrila pravo pot v karateju, ki mu je zvesta še danes. Začela je pri sedmih letih in trenira že dvanajst let. Iz dneva v dan je s trdim delom napredovala in dosegla izjemne dosežke. Kot največjega je izpostavila tretje mesto na svetovni ligi za mlade na Cipru, pred kratkim pa se je iz Benetk vrnila še z dvema medaljama. Osvojila je neverjetno prvo mesto med članicami in prav tako sijajno drugo mesto v konkurenci do 21 let. Za vse dosežke ji iskreno čestitamo.

Njen veliki vzornik je Dejan Zavec. Ko je spremljala borbo, v kateri je Zavec postal svetovni prvak, je rekla: »Lej, mami, tako bom tudi jaz!« Kasneje ga je spoznala in trenirala z njim v živo. Pri njem najbolj ceni to, da ima zelo veliko srce. Tako zanjo ni samo vzornik v športu, ampak tudi vzornik za življenje, saj so na koncu človekove vrednote tisto, kar šteje. Ker pa nobena pot do uspeha ni lahka, ima Hana zelo zapolnjen vsakdan. Budilka ji zvoni ob 5.15. Odpravi se na jutranji kondicijski trening in trening v fitnesu. Po šoli čas izkoristi za učenje, popoldne pa jo čaka še en trening.

Za prihodnost si je zastavila cilj, da v karateju še napreduje in vztraja v tem, kar dela. Če bo karate še naprej olimpijski šport, je nastop na olimpijskih igrah seveda to njen dolgoročni cilj. Seveda bo s športom povezana tudi njena študijska pot – študirati si želi kineziologijo na Fakulteti za šport.

Na Ledini ji je zelo všeč, ker je vzdušje sproščeno. Zadovoljna je s tem, kako veliko podpore dobi s strani šole, zato pravi, da si Ledina zasluži večji športni sloves, kot ga ima. Hvaležna je vsem profesorjem in sošolcem, ki ji stojijo ob strani. Prostega časa zaradi treningov in šole nima veliko. Rada ga izkoristi za sprehode, druženje z družino in s prijatelji, s katerimi trenira, saj so tako veliko skupaj, da so postali njena druga družina. Najljubši citat, ki jo vedno motivira, je: »It´s hard to beat a person who never gives up.« Njena vizija je pomoč ostalim, ki jim primanjkuje motivacije, in širjenje vztrajnosti med ljudmi. Pravi, da vrednote, ki jih pridobiš s športom, lahko prenašaš tudi v vsakdanje življenje.

Za nas ledince je povedala, naj ohranjamo ledinski duh, ker je zelo posebna in unikatna gimnazija.

lori sevšek

novinarki: iza mušič petkovič
in ajda osojnik
fotografinja: ula smrekar

Lori Sevšek je dijakinja četrtega letnika, ki je nastopila tudi na letošnji Ledinski čestitki. Težko bi se našel ledinec, ki je ob njenem nastopu ostal ravnodušen.

Do pevke, kakršna je danes, je prehodila dolgo pot. Peti je začela že kot otrok. Takrat ji to sicer še ni šlo najbolje od rok, ker še ni imela posluha in so ji toni šli malce po svoje, vseeno pa je zelo uživala v igranju z glasilkami. Spomni se, da je v vrtcu imitirala operno petje s pesmijo Kostanjček zaspanček. Od nekdaj je rada prepevala, ni pa vedno želela peti arij, ravno nasprotno, želela se je ukvarjati le s pop glasbo. Ko so jo v osmem razredu končno vpisali v glasbeno šolo, je dve leti pela pop, nato pa sta jo učiteljica in mama prepričali, naj poskusi s klasičnim petjem. »Takrat se mi je razjasnilo, da si želim uspeti kot operna pevka,« pravi Lori. Ko poje, kar malo odplava z našega planeta. Pravi, da je pri petju najtežje uporabljati telo. Ljudje namreč mislijo, da je petje malo za sprostitev, s čimer sicer ni nič narobe, a operno petje je zelo naporno, saj pevci svoje telo spreminjajo v inštrument. »Med petjem moraš biti zbran in imeti telo popolnoma pod nadzorom,« še pojasni.

Nastopala je na prireditvah osnovne in glasbene šole, v ljubljanski mestni hiši, na ledinskih prireditvah, na Kemijskem inštitutu … Lani se je udeležila tudi prvega tekmovanja, na katerem je dosega tretje mesto. Njeni najljubši izkušnji sta bili nastop na prireditvi Kulturni ambasador Gimnazije Ledina v mestni hiši v prvem letniku in prvo mednarodno pevsko tekmovanje. Pred nastopi, sploh v osnovni šoli, je imela zelo hudo tremo. Takrat se z njo še ni znala spopadati, a v zadnjih letih jo je začela sprejemati kot del sebe, nanjo gleda kot na zabaven izziv. Tremo namreč poskuša spremeniti v nekaj pozitivnega, tako da ji ta pomaga izboljšati nastop.

Kar loči dobrega pevca od povprečnega, je po njenem mnenju stik s publiko, torej kako lahko pevec poslušalce poveže s svojim sporočilom: »Če imaš to moč, da pritegneš poslušalce, potem te nič ne more ustaviti.« Pomembna se ji zdi še predanost petju: »Če se res želiš ukvarjati s tem, je treba razumeti, kaj so prioritete, in se odreči kar nekaj stvarem, ki jih ponuja življenje.«

Preizkusila se je v pisanju avtorskih komadov, a ugotovila, da ji pisanje ravno ne leži, zato se raje drži petja in eksperimentiranja z glasom. V prostem času vadi klavir, ukvarja se s športom in druži s prijatelji, zelo rada pa tudi kaj skuha in speče. Njeni najljubši klasični pevci so Anna Netrebko, Maria Callas in Luciano Pavarotti. Posluša vse glasbene žanre glasbe, edino metal in hard rock nista zanjo.

Po gimnaziji želi na Dunaju študirati operno petje. Njena največja želja je uspeti kot operna pevka ter do konca življenja nastopati v najprestižnejših in najbolj znanih operah, kot so milanska La Scala, Dunajska opera, newyorška Metropolitanska opera. Lori, držimo pesti, da ti uspe!

ilustracija: marjeta čater timer

years from now

lana dreca

When I saw those eyes of yours,
that could light up the whole sky,
I wished I could have all open doors
and wouldn't have to say goodbye.

Now I can not be around you,
it feels like quicksand beneath my feet,
and I can not be without you,
thinking about you is so bitter sweet.

I'm asking from you to be a stranger
and hoping you'll simply agree.
Then quietly pleading the angels,
to bring you back to me.

So years from now,
with wrinkled skin,
I'll regret how,
I didn't sin.
I'll close my eyes,
and think of you,
our possible highs
that we never knew.

once familiar eyes
lana dreca

I am writing you this rhyme,
because the stars with you shine a little brighter.
And if I knew it would be the last time,
I would hug you a little tighter.

But the tighter I hold on to you,
the more you wanna slip away,
just remember all I had was love for you,
I wanted you to stay.

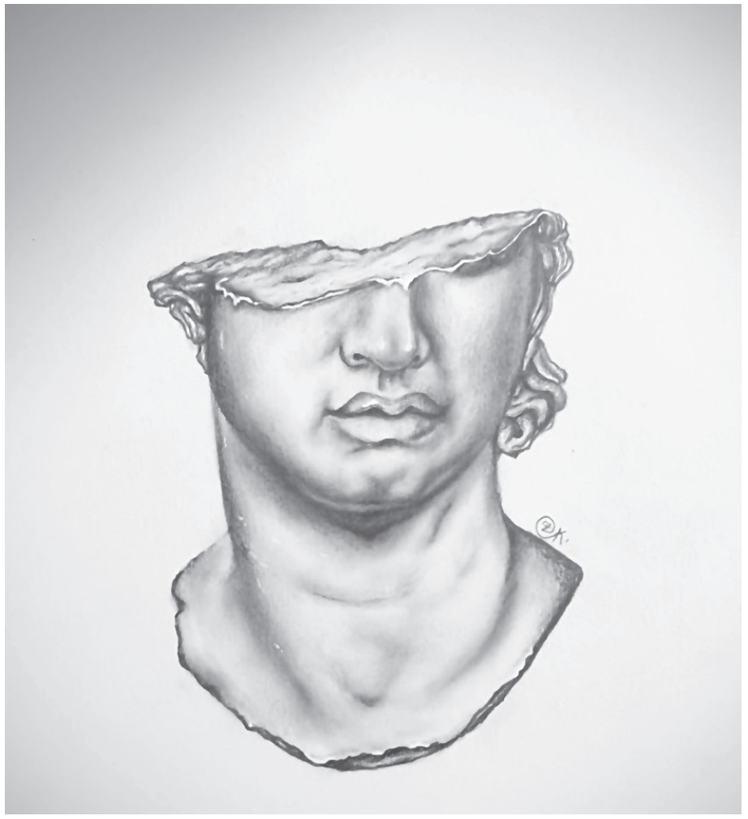
Hard not to ask how you are doing,
hard to think that all we had is ruined.
You know what to say to keep me close, yet away,
how can once familiar eyes now turn my heart grey?

[brez naslova]
manca marinko

poseganje po zimskih slojih
je značilnost mojega poletja
in ko se je vse zdrobilo so mi rekli da
mi vsaj lasje dišijo
seveda da mi dišijo
posadila sem grm
zato ga lahko oskubim
in ne bi smelo biti tako
saj trgam samo da se spominjam
pobrite glave in ni zelo težko
ker je od takrat vse le
opotekanje med pomembnejšimi dogodki
in vmes nekaj spanca

mladikin izbor

zara kostoski
Živijo, sem Zara in obiskujem 2. letnik. Umetnost me spremlja že vse življenje, tako risanje kot tudi ples. Zelo rada slikam in rišem, moja zbirka slik pa temelji predvsem na upodobitvah ljudi, njihovih obrazov in teles. Posvečam se anatomiji človeškega obraza in telesa, da bi to lahko čim bolje vključila v vsak naslednji projekt. Z oljnimi barvami sem se srečala pravzaprav po nesreči, približno pred dvema letoma, in takoj ugotovila, da je to tehnika, ki mi najbolj ustreza. V dveh letih ustvarjanja z oljem sem pridobila veliko znanja o tehniki in se z ustvarjanjem slik naučila veliko novih stvari. Seveda pa zelo rada uporabljam tudi le navaden svinčnik, ki je najosnovnejša, a zlata vredna tehnika. Umetnost nima meja, zato se ji posvečam z vseh stališč. Zelo vesela sem, da lahko svojo ljubezen do ustvarjanja delim tudi z vami.

zara kostoski

glavna urednica
anja kocjančič

avtorica fotografije na naslovnici
manca marinko

urednik fotografije
bor matko

novinarji
ajda osojnik
ajša jakoš vasle
anaisa sterle laignel
brina gajšek
iza mušič petkovič
karel kraševec
karin forte
lunja gabrič bronič
maruša tomaževič
neža črnila
tajda tomšič
valentina golob
zala ferenc

fotografi
manca marinko
bor matko
dominika tekavc
nika žnidaršič
ajda vodnjov
brina gajšek
ula smrekar
haruki saito

ilustratorke
hanna fedran
lian klančnik povirk
ula smrekar
zara kostoski

prelom
iza mušič petkovič
timna šprah
ažbe podlipec

mentorica
mojca lotrič, prof.

avtor grafične predloge
tim topić

jezikovni pregled
mojca lotrič, prof.
katja pahler šteharnik, prof.

jezikovni pregled angleških pesmi
sandra uranič, prof.

Vse grafike, ilustracije in fotografije so dela dijakov Gimnazije Ledina. Grafično predlogo nam je prijazno izdelal bivši dijak.

GIMNAZIJA LEDINA

številka 2, leto 2021/22, letnik 53 | Tiskarna Januš, d. o. o. | 350 izvodov | ISSN C503-5473 | mladika.ledina.si